

**III PLA LOCAL
D'IGUALTAT DE GÈNERE
TORROELLA DE MONTGRÍ / L'ESTARTIT
2023-2027**

Ajuntament de
Torroella de Montgrí

Coordinació:

**Regidoria de Cultura, Festes, Recursos Humans i Convivència
Serveis Socials**

Consultoria:

Lo Relacional

Autoria:

**Desiré Rodrigo García
Amb el suport de: Patricia Fuentes Millán**

Data:

Abril 2023

ÍNDEX

01 INTRODUCCIÓ Pàg 4

02 MARC CONCEPTUAL Pàg 6

03 MARC LEGISLATIU Pàg 7

04 EL PROCÉS D'ELABORACIÓ Pàg 10

4.1 Objectius Pàg 10

4.2 Fases i metodologies del procés Pàg 11

4.3. Estructura del Pla d'acció Pàg 17

05 DIAGNOSI Pàg 17

5.1 El context socio-demogràfic Pàg 17

5.2 Compromís institucional Pàg 19

5.3 Violències de gènere Pàg 25

5.4 Economia i organització del temps Pàg 27

5.5 Participació política, social i institucional Pàg 29

5.6 Educació Pàg 31

5.7 Urbanisme Pàg 33

5.8 Salut, salut sexual i reproductiva i esport Pàg 34

5.9 Recull de propostes Pàg 36

06 EIXOS ESTRATÈGICS DEL PLA Pàg 39

Eix 1. Compromís institucional Pàg 39

Eix 2. Vides lliures de violències de gènere Pàg 45

Eix 3. Economia per a la vida i organització del temps Pàg 50

Eix 4. Participació social, comunitària i institucional Pàg 54

Eix 5. Coeducació i transmissió de valors igualitaris Pàg 61

Eix 6. Urbanisme amb perspectiva de gènere Pàg 65

Eix 7. Promoció de la Salut, dels drets sexuals i reproductius i de l'esport Pàg 68

07 GOBERNANÇA Pàg 73

08 GLOSSARI Pàg 74

01

INTRODUCCIÓ

El III Pla d'Igualtat de gènere (2023-2027) és el principal instrument de planificació estratègica i marc de referència de l'Ajuntament de Torroella de Montgrí en matèria d'igualtat de gènere durant aquests quatre anys. Partint dels assoliments i dels aprenentatges del Pla anterior, l'actual Pla vol donar continuïtat a la tasca realitzada però amb la voluntat d'anar més enllà, incorporant a les polítiques d'igualtat del municipi els debats i les aportacions teòriques i metodològiques entorn al gènere, a les desigualtats socials i als feminismes contemporanis.

En aquest sentit el Pla passa de definir-se com un Pla per afavorir la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, a un Pla per a l'eliminació de les desigualtats de gènere al municipi, tenint en compte les dones, els homes i les persones no binàries. També s'aprofundeix en la perspectiva de gènere des d'una mirada interseccional, per poder tenir en compte les necessitats, les propostes i els desitjos del conjunt de les dones del municipi, tenint en compte que les dones són diverses i que ocupen diferents posicions en l'estructura social en funció de la intersecció del gènere amb altres eixos de diferenciació com poden ser l'edat, la cultura i la religió, la classe social o les capacitats funcionals. Aquesta mirada ens permetrà desenvolupar una anàlisi més complexa de les desigualtats de gènere i de les desigualtats socials que es donen entre les dones de Torroella de Montgrí.

El Pla també reconeix que l'arrel de les desigualtats per raó de sexe, gènere i sexualitat és el sistema cisheteropatriarcal i que per tant, les polítiques d'Igualtat i les polítiques LGTBIQ+ malgrat tenir especificitats diferents, s'han d'impulsar de forma conjunta i articulada. L'Ajuntament de Torroella de Montgrí està adherit al Pla per la Diversitat Afectiva, Sexual i de Gènere de la comarca (2021-2024), però amb l'objectiu d'afavorir la transversalització de les dues mirades, al llarg d'aquest Pla, s'inclouen mesures i accions que es poden desenvolupar de forma articulada a nivell local. En aquest sentit, també es fa menció a les accions que es poden articular amb altres plans com el Pla Educatiu d'Entorn o el Pla municipal de Salut, Benestar i Desenvolupament Sostenible.

S'ha de considerar el Pla com un full de ruta, un instrument per construir un municipi que reconegui la diversitat d'experiències, necessitats i contribucions de les dones, on totes les dones puguin gaudir d'una vida lliure de violències masclistes, on afavorir construccions i vivències de les masculinitats més plurals, igualitàries i saludables, on tothom pugui ser, sentir i estimar lliurement, on s'afavoreixi una distribució més equitativa de les tasques domèstiques i de cura, on les dones siguin protagonistes de la vida econòmica, cultural, social i política del municipi, on establir relacions i vincles comunitaris entre les dones del municipi, intercanviant, aprenent i abordant les múltiples desigualtats col·lectivament des de les seves diversitats, on totes les persones del municipi puguin gaudir del dret a l'educació des de valors d'igualtat i al llarg de les seves vides, on l'urbanisme estigui dissenyat per posar les persones i la vida quotidiana al centre, on la salut promogui el benestar sense excloure les vulnerabilitats i malestars i els múltiples determinants socials que els travessen, on l'esport es regeixi lògiques

inclusives, lliures d'estereotips de gènere i comunitàries. En definitiva, una eina política, però també pedagògica i creativa per avançar en la construcció d'un municipi més divers, equitatiu i just per a tothom.

PRINCIPI RECTORS DEL PLA

El Pla d'Igualtat de gènere 2023-2027 s'assenta en quatre principis rectors, que són la base sobre la qual se sustenta l'actuació municipal destinada a eliminar les desigualtats de gènere del municipi.

- **Transversalitat:** És l'estratègia vertebradora del Pla. Consisteix en la incorporació de la perspectiva de gènere en el conjunt de les polítiques municipals.
- **Interseccionalitat:** És l'enfocament que té en consideració la interrelació de la desigualtat de gènere amb diferents eixos de desigualtat. Les dones, així com el conjunt de persones que viuen al municipi tenen experiències, necessitats, sabers i estratègies de vida diferents, que han de ser contemplades en les mesures proposades en el Pla. Les dones poden viure situacions de privilegi i/o d'opressió diferent en funció d'altres categories socials com l'edat, l'orientació sexual, les capacitats funcionals, la classe social, la cultura i la religió, la situació administrativa, el coneixement del català, l'habitatge, la composició de la llar, tenir o no cotxe particular i carnet de conduir, la xarxa de suport i comunitària... En el context concret de Torroella de Montgrí, segons el resultat de la diagnosi, posarem l'accent principalment, en les interaccions entre el gènere i la diversitat cultural i religiosa, la diversitat afectiva, sexual i de gènere, l'edat, la classe social i la diversitat funcional.
- **Participació de les dones i coproducció:** El Pla posa èmfasi en la participació com un dret fonamental que cal garantir i promoure. El Pla planteja la participació social, comunitària i institucional com una forma de coproducció de les polítiques públiques. La coproducció s'entén com una forma de treball i construcció conjunta, col·laborativa, horitzontal i compartida entre el personal polític i tècnic de les diferents àrees de l'Ajuntament, el teixit associatiu i el veïnat, per a la definició conjunta de les problemàtiques, el disseny, la implementació, el seguiment i l'avaluació de les polítiques municipals. Això implica generar espais i processos de relació tècnica, política i ciutadana que ho facin possible. I generar aquests espais des de criteris de participació diversa que permetin teixir xarxes i aliances entre el veïnat, entre les entitats i col·lectius socials, entre els serveis públics a nivell tècnic i polític, entre el veïnat, els recursos tècnics i polítics, etc. Al llarg de la implementació del Pla es vetllarà per eixamplar els mecanismes de coproducció, participació i capacitat d'incidència política de les dones, i del conjunt de la població, en tota la seva diversitat.
- **Governança i bon govern:** L'actuació política municipal s'ha d'ajustar als valors del bon govern vetllant per governar des de criteris d'eficàcia, eficiència, transparència i accessibilitat a l'Administració. Aquesta forma de governança comporta una forma de fer política que parteix de la participació ciutadana i la corresponsabilitat de totes les àrees de l'Ajuntament a l'hora d'entomar de manera coordinada l'equitat de gènere com a objectiu institucional.

02

MARC

CONCEPTUAL

Les **polítiques públiques d'Igualtat** han de ser un instrument per reconèixer la diversitat de formes de ser, viure, sentir, pensar, d'espiritualitat i d'estimar de les dones del municipi, per analitzar les desigualtats de gènere i com interseccionen amb altres eixos de diferenciació, per fer propostes participades i col·laboratives per erradicar les discriminacions, exclusions i violències que se'n deriven del sistema cisheteropatriarcal i per assegurar la igualtat efectiva de condicions i d'oportunitats entre homes i dones, entre les dones, entre les persones amb identitats de gènere no binàries i per al conjunt de la població.

Per entendre com funciona el sistema sexe/gènere hem de distingir cinc dimensions: sexe, identitat de gènere, expressió de gènere, orientació sexual i posició de gènere. El **sexe**, distingeix a les persones en femelles i mascles, en funció de les característiques corporals interpretades des d'una lògica binària. D'aquest marc normatiu són excloses les persones intersexuals/amb DDS, ja que els seus cossos no encaixen amb aquesta lògica dicotòmica i simplificada. La **identitat de gènere**, pressuposa que les persones amb un cos de femella s'han de sentir identificades com a dones i les que tenen cos de mascle, com a homes. Aquesta ciscorrespondència exclou les persones trans i no binàries, ja que no s'identifiquen amb el gènere atribuït socialment en funció del seu sexe biològic de naixement. L'**expressió de gènere**, determina que la identitat ha d'anar lligada a un comportament socialment classificat com a femení per a les dones o com a masculí per als homes. D'aquesta manera s'exclou les dones masculines, els homes femenins o les persones que tenen una expressió de gènere fluïda o no binària. Pel que fa a l'**orientació sexual** es pressuposa que les persones tenim un desig heterosexual. D'aquesta dimensió queden excloses les persones lesbianes, gais i bisexuals, així com altres orientacions plurisexuals o asexuals. La **posició de gènere** és l'atribució d'una posició de poder que privilegia als homes i la masculinitat hegemònica, en contraposició a les dones i la feminitat i a qualsevol altra identitat i expressió de gènere.

Com qualsevol sistema normatiu, el sistema sexe-gènere privilegia les persones que s'ajusten a la seva norma, castigant, exclouent i discriminant les persones que la qüestionen o transgredeixen. En aquest marc de relacions cisheteropatriarcal, les dones, les persones trans, intersexuals i les persones amb sexualitats, cossos i expressions de gènere dissidents tenen més probabilitats de viure situacions de vulnerabilitat, desigualtats i violències.

Tot i així, en aquest sistema que delimita uns models de cos, gènere i sexualitat tan rígids, establint “què” i “com” hem de ser, sentir i expressar-nos, totes les persones veiem limitades les nostres possibilitats de créixer i desenvolupar-nos en condicions d'igualtat i llibertat. Lluitar contra les violències de gènere, les masclistes, les sexuals i les LGTBIQfòbiques és una responsabilitat compartida.

Reconèixer aquesta responsabilitat compartida, implica fer polítiques de gènere adreçades a les dones, però també al conjunt de la població. És també important anar avançant en polítiques de gènere que tinguin en compte totes les desigualtats i violències derivades d'aquest sistema cisheteropatriarcal, per això el Pla proposa la participació i la transversalitat com a línies estratègiques del disseny, la implementació i la valoració del Pla.

03

MARC LEGISLATIU

Les polítiques d'igualtat de gènere tenen un llarg recorregut, i s'han desenvolupat a diversos nivells gràcies a la incidència constant de col·lectius de dones i del moviment feminista, un moviment plural i que es desenvolupa amb característiques comunes i diferents arreu del món.

L'ONU ha tingut un rol central en el desenvolupament de polítiques d'igualtat en l'àmbit internacional. L'any 1948, l'Organització de les Nacions Unides va aprovar la Declaració Universal dels Drets Humans elaborada per part de l'Assemblea General de les Nacions Unides. La seva aprovació va suposar que la comunitat internacional prengués consciència de la situació de les dones d'arreu del món, comprometent-se a elaborar estratègies i plans d'actuació mitjançant conferències mundials periòdiques. A partir d'aquestes conferències internacionals (la primera es va celebrar a Mèxic l'any 1975), l'agenda política mundial obre un espai on incloure de forma central la igualtat entre homes i dones, desenvolupant instruments com la Convenció sobre l'Eliminació de totes les Formes de Discriminació contra la Dona (CEDAW) del 1979, que és considerada la carta internacional dels drets humans de les dones. Aquesta carta va ser ratificada a l'estat Espanyol al 1984.

La II Conferència Mundial de la Dona va ser celebrada l'any 1980 a Copenhaguen i la III celebrada l'any 1985 a Nairobi, van fer possible la implementació d'importants plans d'acció, amb mesures que englobaven diversos àmbits com el laboral o l'educatiu. També es va promoure la creació d'oficines de la dona a escala estatal.

La IV Conferència Mundial de la Dona celebrada a Beijing l'any 1995 va suposar un punt d'inflexió pel que fa a les polítiques d'igualtat de gènere a nivell internacional. En aquesta conferència es va aprovar de forma unànime la Plataforma d'Acció i es va incorporar la

transversalització de gènere com a mecanisme d'actuació, generant un gran canvi en el desenvolupament de les polítiques d'igualtat.

A nivell europeu i estatal també comptem amb un marc normatiu sòlid de polítiques d'igualtat de gènere.

A l'àmbit català, el Departament d'Igualtat i Feminismes estableix les normatives en relació a l'equitat entre homes i dones, a les cures, temps i treballs, les violències masclistes, LGTBI+, drets humans i igualtat de tracte, antiracisme, migració i refugi.

L'Estatut d'autonomia de Catalunya de 2006, en l'article 41, assenyala que els poders públics han de garantir el compliment del principi d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes, així com la transversalitat en la incorporació de la perspectiva de gènere en totes les polítiques públiques.

Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva entre dones i homes facilita un marc normatiu global de les polítiques d'igualtat de gènere a Catalunya, fixant l'obligatorietat dels poders públics d'eliminar qualsevol forma de discriminació i de vetllar per a una igualtat real

Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, que especifica que "les entitats locals han d'integrar el dret d'igualtat en l'exercici de les seves competències".

LLEI 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista. La llei del dret de les dones a eradicar la violència masclista parteix de la premissa que els drets de les dones són drets humans. La violència masclista és una greu vulneració d'aquests drets i un impediment perquè les dones puguin assolir la plena ciutadania, l'autonomia i la llibertat. La finalitat d'aquesta llei és establir els mecanismes per contribuir a l'eradicació de la violència masclista que pateixen les dones i reconèixer i avançar en garanties respecte al dret bàsic de les dones a viure sense cap manifestació d'aquesta violència.

LLEI 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a eradicar la violència masclista. que té la vocació d'ampliar, reforçar i actualitzar la Llei 5/2008, i també de protegir els drets de les dones transgènere i cisgènere i de les persones no binàries, amb la finalitat de respectar la diversitat de gènere. La llei també introdueix qüestions com la violència contra les dones en la vida política, la violència institucional com a àmbit, la regulació de les violències digitals, la inclusió d'una definició de consentiment sexual, en la qual es fixa com a requisit essencial la necessitat de voluntat expressa i s'amplia la violència en l'àmbit social i comunitari, les formes de violència masclista i la necessitat de la formació de professionals.

LLEI 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació.

L'objectiu de la Llei d'igualtat de tracte i no-discriminació és establir els principis i regular les mesures i els procediments per a garantir i fer efectius el dret a la igualtat de tracte i a la no-discriminació, el respecte a la dignitat humana i la protecció davant qualsevol forma, acte o conducta de discriminació que es doni en l'àmbit territorial d'aplicació d'aquesta llei per raó de naixement o lloc de naixement; procedència, nacionalitat o pertinença a una minoria nacional; raça, color de pell o ètnia; opinió política o d'una altra índole; religió, conviccions o ideologia; llengua; origen cultural, nacional, ètnic o social; situació econòmica o administrativa, classe social o fortuna; sexe, orientació, identitat sexual i de gènere o expressió de gènere; ascendència; edat; fenotip, sentit de

pertinença a grup ètnic; malaltia, estat serològic; discapacitat o diversitat funcional, o per qualsevol altra condició, circumstància o manifestació de la condició humana, real o atribuïda. Alhora, pretén promoure l'erradicació del racisme i la xenofòbia; de l'antisemitisme, la islamofòbia, l'arabofòbia, la cristianofòbia, la judeofòbia o l'antigitanisme; de l'aporofòbia i l'exclusió social; del capacitisme; de l'anormalofòbia; del sexisme; de l'homofòbia o la lesbofòbia, la gaifòbia, la transfòbia, la bifòbia, la intersexofòbia o la LGBTI-fòbia, i de qualsevol altra expressió que atempti contra la igualtat i la dignitat de les persones.

LLEI 11/2014, del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia.

L'objectiu d'aquesta llei és desenvolupar i garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals (LGBTI) i evitar-los situacions de discriminació i violència, per a assegurar que a Catalunya es pugui viure la diversitat sexual i afectiva en plena llibertat. Obliga els ens locals a garantir el dret a la igualtat i a la no discriminació per raó d'orientació sexual, d'identitat de gènere o d'expressió de gènere, en els àmbits tant públics com privats sobre els quals els ens locals tenen competències.

A nivell municipal la legislació que regula el Pla d'igualtat de gènere de Torroella de Montgrí és la següent:

Article 28 de la Llei 7/1985 modificada per la Llei 11/99, reguladora de les bases de règim local, que estableix con a competència complementària dels municipis la promoció de la dona. També en aquest mateix sentit i com a competència complementària dels municipis catalans, la promoció de les dones es recull en l'article 71.1.c) del Decret legislatiu 2/ 2003, pel qual s'aprova el Text refós de la llei municipal i de règim local de Catalunya.

Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides

Des de l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible de les Nacions Unides es marquen un seguit d'objectius pels pròxims anys. Són 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) que guien la implementació de l'Agenda, aprovada l'any 2015. L'objectiu 5 de l'Agenda 2030 és aconseguir la igualtat de gènere i apoderar totes les dones i nenes.

Les fites que s'inclouen en aquest objectiu 5 són:

5.1 Posar fi a totes les formes de discriminació contra totes les dones i nenes a tot el món.

5.2 Eliminar totes les formes de violència contra totes les dones i nenes en els àmbits públic i privat, inclosos el tràfic i l'explotació sexual, així com altres tipus d'explotació.

5.3 Eliminar totes les pràctiques nocives, com el matrimoni infantil, precoç i forçat, així com la mutilació genital femenina.

5.4 Reconèixer i valorar les cures no remunerades i el treball domèstic no remunerat, mitjançant la prestació de serveis públics, la provisió d'infraestructures i la formulació de polítiques de protecció social, així com mitjançant la promoció de la responsabilitat compartida a la llar i la família, segons escaigui a cada país.

5.5 Vetllar per la participació plena i efectiva de les dones, i per la igualtat d'oportunitats de lideratge en tots els àmbits de presa de decisions en la vida política, econòmica i pública.

5.6 Garantir l'accés universal a la salut sexual i reproductiva i als drets reproductius, de conformitat amb el Programa d'acció de la Conferència Internacional sobre la Població i el Desenvolupament, la Plataforma d'Acció de Beijing i els documents finals de les conferències d'examen respectives.

5.a Emprendre reformes que atorguin a les dones el dret als recursos econòmics en condicions d'igualtat, així com l'accés a la propietat i al control de les terres i altres béns, els serveis financers, l'herència i els recursos naturals, de conformitat amb les lleis nacionals.

5.b Millorar l'ús de la tecnologia instrumental, en particular les tecnologies de la informació i la comunicació, per tal de promoure l'empoderament de les dones.

5.c Adoptar i enfortir polítiques encertades i lleis aplicables per a promoure la igualtat entre els gèneres i l'empoderament de dones i nenes a tots els nivells.

El III Pla d'Igualtat de gènere 2023-2027 parteix d'aquest Objectiu 5, tenint en compte les competències del govern local, el context específic municipi i els resultats de la diagnosi que recull les necessitats i les propostes de la ciutadania de Torroella de Montgrí / l'Estartit.

04

EL PROCÉS D'ELABORACIÓ

4.1 OBJECTIUS

L'objectiu general del III Pla d'Igualtat de gènere de Torroella de Montgrí és **definir un conjunt integrat, transversal i sistemàtic de polítiques públiques que possibilitin la promoció de la igualtat i la no discriminació per raó de gènere de les persones del municipi durant el període 2023-2027.**

**OBJECTIU
ESPECÍFIC 1**

Elaborar una diagnosi en relació a les desigualtats per raó de gènere, les necessitats existents i les oportunitats d'implementació de polítiques d'igualtat de gènere al municipi.

**OBJECTIU
ESPECÍFIC 2**

Promoure la transversalització de les polítiques d'igualtat des d'una mirada interseccional i comunitària.

**OBJECTIU
ESPECÍFIC 3**

Plantejar una proposta integrada i sistemàtica de polítiques i actuacions orientades a la promoció de la igualtat de gènere.

4.2 FASES I METODOLOGIES DEL PROCÉS

El procés de la diagnosi s'ha desenvolupat en quatre fases: fase transversal de lideratge institucional del projecte, fase de diagnosi, fase d'elaboració del pla d'acció i fase d'aprovació del pla d'acció.

FASE 1: COMPROMÍS I LIDERATGE INSTITUCIONAL

Aquesta fase és de caràcter transversal i té per objectiu generar un ferm compromís institucional en relació amb el procés d'elaboració del Pla i en relació amb l'impuls de les polítiques d'igualtat del municipi. Aquesta fase s'ha desenvolupat en coordinació amb la Regidoria Cultura, Festes, Recursos Humans i Convivència i una figura tècnica de l'àrea de Serveis Socials. Ha estat principalment un espai d'adequació de la proposta, coordinació i seguiment.

FASE 2: DIAGNOSI

La fase de diagnosi ha proporcionat la informació sobre la situació de partida en relació a les polítiques d'igualtat i del context de desigualtats de gènere actuals al municipi. El procés metodològic per a l'elaboració de la diagnosi s'ha desenvolupat mitjançant l'articulació de diferents tècniques, quantitatives i qualitatives, que han permès una construcció participada del coneixement sobre la percepció de la igualtat de gènere, les polítiques i projectes d'igualtat desenvolupats fins al moment al municipi, les necessitats de les dones i del conjunt de les persones des d'una perspectiva de gènere, així com la identificació de possibles actuacions per abordar-les.

La diagnosi ha plantejat els següents àmbits temàtics:

- Percepció i posicionament respecte a les polítiques d'igualtat de gènere i de la promoció dels drets de les dones al municipi.
- Identificació de necessitats, desitjos i expectatives de les persones del municipi, especialment de les dones i tenint en compte com es relaciona el gènere amb altres eixos de diferenciació com l'origen, la religió, l'edat, la classe social, la diversitat funcional o les característiques sociodemogràfiques del municipi.

- Identificació d'actuacions en matèria d'igualtat que s'estan, s'han desenvolupat o es volen impulsar des de l'Administració pública i des de la ciutadania.
- Identificació de propostes i accions concretes.

Aquest coneixement s'ha creat a partir d'un procés de recerca on ha participat personal tècnic, polític i ciutadania (organitzada i a títol individual). D'aquesta manera el coneixement generat ha aportat una visió global de la situació de les dones, dels processos socials que generen o fonamenten les desigualtats de gènere al territori i de les possibles accions per abordar-los.

Volem destacar que el procés de diagnosi ha estat en sí mateix un procés de sensibilització i aprenentatge comunitari. Les figures tècniques han expressat la manca d'espais de relació i d'intercanvi i la limitació que això comporta per poder donar respostes integrals i transversals a la ciutadania. Les persones i entitats participants, també han agraït aquests espais on poder escoltar i conèixer les vivències d'altres dones com a pas previ per impulsar propostes col·lectives.

Tècniques de recollida i d'elaboració de la informació	Revisió bibliogràfica
	Qüestionari adreçat a la ciutadania (80 respostes).
	Taller adreçat a personal Administració pública. Realitzat el 20.01.2023 (14 participants).
	Taller adreçat a la ciutadania. Realitzat 1.02.2023 (7 participants).
	Entrevistes: 2 entrevistes grupals i 5 entrevistes individuals a informants clau. (15 participants)
	Accions complementàries: 6

Revisió bibliogràfica: Anàlisi documental de memòries en relació a les iniciatives públiques i privades desenvolupades fins al moment en temàtica d'igualtat al municipi, revisió de Plans amb objectius i propostes compartides com el Pla municipal de Salut, Benestar i Desenvolupament Sostenible, el IV Pla comarcal d'Igualtat de gènere i el Pla comarcal per la Diversitat Afectiva, Sexual i de Gènere del Baix Empordà.

Qüestionari en línia adreçat a ciutadania: S'ha realitzat 1 qüestionari en línia adreçat a ciutadania. Es va difondre a partir de la plataforma de participació ciutadana *Decidim*, les xarxes socials i dels contactes dels agents implicats en el procés. El qüestionari està adreçat al conjunt de la ciutadania, per presentar la igualtat de gènere com una temàtica que interpel·la al conjunt de la població i no únicament a les dones. El qüestionari recull els àmbits marcats com a prioritaris en el Pla estratègic de polítiques d'igualtat de gènere del Govern de la Generalitat de Catalunya 2019-2022 i de l'Agenda 2030 dels Objectius de Desenvolupament Sostenibles de les Nacions Unides.

S'han rebut un total de 80 respostes, de les quals 61 persones s'han identificat com a dones, 17 com a homes, 1 com a no binària i 1 com a transgènere. Malgrat la poca participació en l'enquesta, aquesta reflexa alguns biaixos que també han emergit al llarg del procés participatiu, ja sigui en la presència/absència de persones, com en els discursos de les persones participants (tant a nivell de ciutadania com de recursos tècnics i polítics). Aquests biaixos fan referència a l'edat (sent les persones menors de 18 anys i majors de 75 anys les menys representades), el nivell d'estudis (sent les persones amb estudis superiors les més representades), l'origen (sent les persones nascudes fora de Girona, de Catalunya i de l'Estat espanyol les menys representades), el lloc d'habitatge (sent les persones que viuen a l'Estartit les menys representades).

Aquests biaixos s'han intentat re-equilibrar a partir de les altres tècniques de participació com els tallers, les entrevistes i les accions complementàries. Tot i així, són indicadors a tenir en compte a l'hora de promoure la participació i de l'elaboració dels continguts del plans, mesures, projecte, etc.

Tallers de participació: Es conceben com espais de participació on personal tècnic, entitats i ciutadania a títol individual, es puguin implicar activament en el procés de reflexió, conceptualització i definició de necessitats i propostes de millora respecte a les necessitats específiques de les dones del municipi, així com de les necessitats i accions necessàries per afavorir una igualtat de gènere a nivell local. També s'entenen com oportunitats per generar coneixement col·lectivament i aprofundir en les dimensions afectives i relacionals necessàries per impulsar polítiques transversals, integrals i interseccionals.

La convocatòria als tallers es va fer de manera oberta i extensiva des de la Regidoria de Cultura, Festes, Recursos Humans i Convivència, des de la figura tècnica de Serveis Socials, des de la plataforma de participació ciutadana Decidim i des de les xarxes socials de l'entitat consultora.

S'han realitzat 2 tallers, un amb personal de l'Administració pública i un altre amb ciutadania. El taller amb el personal de l'Administració pública va suposar una oportunitat per intercanviar informacions, punts de vista i compartir projectes, afavorint aportacions de gran valor per transversalitzar la perspectiva de gènere en les àrees de les persones participants. Com s'ha expressat anteriorment, el personal tècnic manifesta explícitament la necessitat de generar espais de relació i de coordinació tècnica.

El taller adreçat a la ciutadania, va comptar amb poca participació a nivell quantitatiu, però va permetre generar un espai de diàleg intergeneracional i amb diversitat de gèneres i sexualitats, amb aportacions de gran valor qualitatiu.

GRUP DE PARTICIPACIÓ ADMINISTRACIÓ PÚBLICA ÀMBIT LOCAL

Data de realització: 20.01.2023

Hora: 9.30h a 11.30h

Lloc: Can Quintana

1. Espai Ter
2. Turisme
3. Comerç
4. Cultura i Festes
5. Territori i sostenibilitat (2 persones).
6. Biblioteca l'Estartit
7. Biblioteca Torroella de Montgrí
8. Serveis Socials
9. Promoció econòmica
10. Àrea d'Atenció a Famílies del CCBE i Serveis Socials - Atenció psicològica violència masclista a Torroella de Montgrí.
11. Educació
12. Participació i comunicació
13. Cultura-EMD l'Estartit

GRUP DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Data de realització: 1.2.2023

Hora: 18-20h

Lloc: Can Quintana

1. Títol individual
2. Llar El Recer
3. Coral El Recer
4. Escola bressol El Petit Montgrí
5. Esquerra Republicana de Catalunya
6. Coordinadora de la Unitat de Serveis Socials
7. Regidora de Cultura i Festes, Recursos Humans i Convivència (UPM)

Entrevistes: L'objectiu de les entrevistes és aprofundir i complementar la informació extreta de l'enquesta, dels tallers i de la revisió de bibliografia. S'han realitzat 5 entrevistes individuals i 2 entrevistes grupals a informants clau seleccionats perquè les seves àrees de treball han emergit com a rellevants en el marc de les propostes recollides en el procés de la diagnosi o perquè les seves experiències de vida no han estat tan visibilitzades en la resta del procés.

ENTREVISTES INFORMANTS CLAU

1. Tècnica de joventut Oficina Jove de l'Estartit.
2. Tècnica de cultura de l'EMD l'Estartit.
3. Integradora social de l'escola El Portixol de l'Estartit.
4. Àrea Bàsica Serveis Socials - Atenció psicològica violència masclista a Torroella de Montgrí.
5. Representant de Xibeques del Cau.
6. Entrevista grupal a dones de la Coral Mankiband de l'Estartit (6 dones de l'Estartit i 2 dones de Torroella de Montgrí)
7. Entrevista grupal Dones de l'Estartit (2 dones)

Accions complementàries: En el procés de la diagnosi l'entitat consultora Lo Relacional, ha participat d'altres espais i projectes relacionats amb la igualtat de gènere al municipi i d'àmbit comarcal. Tot i que no estaven contemplats en el pla de treball de la diagnosi, també han suposat espais per a la recollida d'informació rellevant per conèixer amb més profunditat la situació de (des)igualtats de gènere al municipi.

Aquestes accions complementàries són:

- **Recull de l'experiència del Grup de Diversitat de l'Institut Montgrí** en el marc de l'elaboració d'una guia pedagògica des d'una perspectiva interseccional adreçada als centres educatius de la ciutat de Vic. Projecte co-dissenyat amb Centre d'Estudis Interdisciplinaris de Gènere de la Universitat de Vic-UCC i l'Ajuntament de Vic.
- **Entre Baix Empordà:** espai feminista, LGTBIQ+ i antiracista, adreçat a joves entre 12 i 18 anys de la comarca. Són trobades mensuals a diferents pobles de la comarca. Cada trobada es treballa una temàtica però sempre des d'una perspectiva de gènere, de diversitat afectiva, sexual i de gènere i intercultural. La majoria de joves són de Torroella de Montgrí.

- **Participació en l'acte de celebració del 8 de març "Quina dona"** organitzat per l'Ajuntament de Torroella.
- **La Revolució del gènere i els afectes:** projecte de Lo Relacional sobre igualtat de gènere i diversitat afectiva, sexual i de gènere en el que han participat l'alumnat de 3è ESO de l'Institut Montgrí, co-finançat per l'Institut Montgrí i l'Ajuntament de Torroella de Montgrí. Es realitza des de l'any 2016.
- **Altres plans complementaris de la comarca:** Realització del Pla comarcal d'igualtat de gènere i del Pla comarcal per la diversitat afectiva, sexual i de gènere impulsats pel Consell Comarcal del Baix Empordà, que es tenen en compte com a àrea d'influència i perquè l'Ajuntament de Torroella està adherit al Pla de Diversitat afectiva, sexual i de gènere.

FASE 3: ELABORACIÓ DEL PLA D'ACCIÓ

Aquesta fase té com a objectiu elaborar una proposta de polítiques i actuacions concretes, integrades i sistematitzades orientades a assolir la igualtat efectiva de gènere en el municipi. Per elaborar aquest pla d'acció s'han organitzat dos espais de participació (amb personal tècnic i ciutadania), una sessió amb càrrecs polítics i una sessió amb el Grup de lideratge per validar les propostes.

Espais de participació per a l'elaboració del pla d'acció	Taller adreçat a la ciutadania. Realitzat 20.03.2023 (9 participants).
	Taller adreçat a personal Administració pública Realitzat el 24.03.2023 (8 participants).
	Presentació càrrecs polítics
	Sessió de validació amb Grup motor.

Tallers de participació: Es concebem com espais de participació on personal tècnic, entitats i ciutadania a títol individual, es puguin implicar activament en el procés de priorització de les necessitats i de les propostes. També com a oportunitats per generar coneixement col·lectivament i aprofundir en les dimensions afectives i relacionals necessàries per impulsar polítiques transversals, integrals i interseccionals.

La convocatòria als tallers es va fer de manera oberta i extensiva des de la Regidoria de Cultura, Festes, Recursos Humans i Convivència, des de la figura tècnica de Serveis Socials, des de la plataforma de participació ciutadana Decidim i des de les xarxes socials de l'entitat consultora.

S'han realitzat 2 tallers, un amb personal de l'Administració pública i un altre amb ciutadania. El taller amb el personal de l'Administració pública va suposar una oportunitat per intercanviar informacions, punts de vista i compartir projectes, afavorint aportacions de gran valor per transversalitzar la perspectiva de gènere en les àrees de les persones participants. També va posar de manifesta la manca d'espais de relació i de coordinació tècnica, sense els quals es impossible transversalitzar les polítiques de gènere. El taller adreçat a la ciutadania, va comptar amb poca participació a nivell quantitatiu, però va permetre la participació de dones d'origen marroquí i musulmanes de diferents edats i amb diferents trajectòries vitals, i un espai d'escolta i d'intercanvi entre dones (veïnes i professionals) amb cultures, edats, experiències vitals i concepcions del gènere diverses.

GRUP DE PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Data de realització: 20.03.2023

Hora: 18-20h

Lloc: Can Quintana

1. Centre de Formació per a persones adultes (2 persones)
2. Escola Bressol El Petit Montgrí
3. Associació Dones de l'Estartit (2 persones)
4. Associació Ummah (2 persones)
5. Regidoria de Cultura i Festes, Recursos Humans i Convivència (UPM)
6. Tècnica referent d'Acció Social i d'Igualtat

GRUP DE PARTICIPACIÓ ADMINISTRACIÓ PÚBLICA ÀMBIT LOCAL

Data de realització: 24.03.2023

Hora: 9:30h a 11:30h

Lloc: Can Quintana

1. Cultura EMD l'Estartit.
2. Cultura i Festes Torroella de Montgrí
3. Biblioteca de Torroella de Montgrí
4. Serveis Socials
5. Promoció econòmica
6. Urbanisme
7. Medi ambient
8. Educació

Presentació a càrrecs polítics: Presentació que es realitza el 23 de març, en el marc de la reunió periòdica del Govern municipal, per compartir i contrastar la informació recollida amb les metodologies desenvolupades a les fases prèvies.

FASE 4 ESTABLIMENT DEL PLA D'ACCIÓ

En aquesta última fase s'estableix els eixos estratègics, els objectius, les mesures que s'implementaran per assolir-los, així com una previsió de calendari i d'àrees de l'Ajuntament implicades. També s'acorda la forma de coordinació i de seguiment del Pla.

4.3 ESTRUCTURA DEL PLA D'ACCIÓ

Resultat del procés participatiu s'han establert els següents eixos estratègics que guiaran les mesures i les accions a desenvolupar en el pla d'acció.

EIX 1. COMPROMÍS INSTITUCIONAL
EIX 2. VIDES LLIURES DE VIOLÈNCIES DE GÈNERE
EIX 3. ECONOMIA PER A LA VIDA I ORGANITZACIÓ DEL TEMPS
EIX 4. PARTICIPACIÓ SOCIAL, COMUNITÀRIA I INSTITUCIONAL
EIX 6. COEDUCACIÓ I TRANSMISSIÓ DE VALORS IGUALITARIS
EIX 7. PROMOCIÓ DE LA SALUT, DELS DRETS SEXUALS I REPRODUCTIUS
I DE L'ESPORT

05

DIAGNOSI

Aquest capítol ens ofereix una fotografia de la situació actual de les polítiques d'igualtat i les relacions de gènere al municipi. La diagnosi es divideix en tres parts: a) anàlisi del territori a nivell sociodemogràfic, b) valoració del Pla anterior i c) l'anàlisi dels diferents àmbits d'actuació que han emergit amb més força en el procés d'investigació, i que per tant, són els que estructuren el III Pla local d'igualtat de gènere del municipi. Per cada apartat es presenta l'estat de la qüestió i les principals accions desenvolupades.

5.1 CONTEXT SOCIO-DEMOGRÀFIC

Torroella de Montgrí està situat a la comarca del Baix Empordà (Girona). Ocupa un extens territori (6.613 ha), en què la natura té un paper protagonista, ja que el 90% del municipi no té un desenvolupament urbà i bona part està sota protecció natural (3.850 ha). El massís del Montgrí i el curs baix del riu Ter en són els límits al nord i sud respectivament, mentre que un quilòmetre mar endins emergeixen les Illes Medes, reserva marina de Catalunya. A més de la vila vella de Torroella, situada a la falda del Montgrí, el terme aplega altres petits nuclis, entre els quals es troba el poble mariner de l'Estartit, l'altre gran nucli de població de Torroella. Segons dades del 2022¹, Torroella

¹ Dades estadístiques: <https://www.idescat.cat/emex/?id=171997>

de Montgrí té una població de 12.061 habitants. Tenint en compte que la població de Torroella, especialment a l'Estartit té un component estacional i augmenta durant la temporada d'estiu.

LLOC DE NAIXEMENT/NACIONALITAT

Si mirem la distribució per edat i gènere, veiem que les proporcions són molt equilibrades en totes les franges d'edat, excepte en les persones de més de 85 anys on les dones són pràcticament el doble. Fet que s'hauria de tenir en compte a l'hora de promoure accions des d'una perspectiva de gènere, com per exemple en relació a l'aïllament i la soledat no desitjada.

GRUP D'EDAT (2022)	HOMES	% Homes	DONES	% Dones	TOTAL
De 0 a 14 anys	922	51%	865	49%	1.787
De 15 a 64 anys	4.135	52%	3.846	48%	7.981
De 65 a 84 anys	941	49,6%	955	50,3%	1.896
De 85 anys i més	145	37%	252	63%	397
Total	6.143	51%	5.918	49%	12.061

LLOC DE NAIXEMENT/NACIONALITAT

En relació a l'origen, el 59% de la població de Torroella de Montgrí ha nascut a Catalunya, l'11% a altres parts de l'Estat espanyol i el 30% de la població a nascut a altres parts del món. Les procedències majoritàries són diferents països de l'Àfrica (13%), la Unió Europea (6%), altres països europeus (4%), Amèrica del nord i central (2%), Amèrica del sud (2%) i Àsia i Oceania (1%). En totes les procedències es dona un equilibri entre homes i dones, excepte en el cas de l'Àfrica, que hi ha la proporció és de 61% homes i 39% dones.

LLOC DE NAIXEMENT/ GÈNERE	HOMES	DONES	TOTAL
Espanyola	4359	4364	8723
Resta de la Unió Europea	381	395	776
Resta d'Europa	204	229	433
Àfrica	944	602	1546
Amèrica del Nord i Central	93	152	245
Amèrica del sud	120	139	259
Àsia i Oceania	42	37	79
Total	6.143	5.918	12.061

Font: Idescat, a partir del Padró continu de l'INE. 2022
<https://www.idescat.cat/pub/?id=pmh&n=680&geo=mun:171997>

En relació a la nacionalitat, el 72% de la població té nacionalitat espanyola i el 27% una altra nacionalitat. Si ho desagreguem per gènere, el 36% dels homes tenen nacionalitat espanyola i el 15% dels homes tenen una altra nacionalitat. La proporció és prou similar en les dones, sent el 36% de les dones amb nacionalitat espanyola i el 12% de les dones amb una altra nacionalitat.

FORMACIÓ

Les dades de formació registrades per a les persones de més de 15 anys l'any 2020 mostren que hi ha una proporció similar de dones i homes en les diferents etapes educatives, a excepció de la primera etapa d'educació secundària o similar, on hi ha més homes que dones i en educació superior on es dona l'efecte contrari, hi ha més dones que homes. En números generals, persones amb estudis primaris o inferior (14%), amb primera etapa d'estudis secundaris (34%), segona etapa d'estudis secundari (25%) i estudis superiors (27%).

POBLACIÓ DE 15 ANYS O MÉS. PER NIVELL DE FORMACIÓ ASSOLIT. TORROELLA DE MONTGRÍ. 2020	HOMES	DONES
Educació primària o inferior	710	690
Primera etapa educació secundària i similar	1850	1525
Segona etapa educació secundària i similar	1260	1245
Educació superior	1210	1460
TOTAL	5030	4925

Font: Idescat. Estadística dels estudis de la població. 2020.

<https://www.idescat.cat/pub/?id=eep&n=13825&geo=mun:171997>

Nota: Els resultats estan arrodonits a valors múltiples de 5. Per aquesta raó algun total pot no coincidir amb la suma de la seva desagregació.

OCUPACIÓ

Pel que fa a l'atur registrat en les mitjanes anuals de l'any 2022, en general les dones de totes les franges d'edat registren més aturs que els homes, excepte en l'etapa de 16 a 19 anys. Sent les persones de més de 60 anys les que més atur registren. En relació a l'ocupació un factor molt rellevant en termes de precarietat laboral és el treball vinculat a l'estacionalitat, especialment important a l'Estartit.

EDAT	HOMES	DONES	TOTAL
De 16 a 19 anys	2,6	1,5	4,1
De 20 a 24 anys	13,7	12,5	26,2
De 25 a 29 anys	8,6	14,9	23,5
De 30 a 34 anys	8,9	15,2	24,1
De 35 a 39 anys	20,6	21,3	41,9
De 40 a 44 anys	23,8	32,7	56,4
De 45 a 49 anys	16,5	23,7	40,2
De 50 a 54 anys	26,9	25,8	52,8
De 55 a 59 anys	23,0	27,1	50,1
De 60 anys i més	30,0	35,9	65,9
Total	174,5	210,6	385,1

5.2 COMPROMÍS INSTITUCIONAL

Tenint en compte el paper de l'Administració pública en la promoció, la defensa i la garantia dels drets de dones, i que el personal tècnic i polític haurà de ser l'encarregat d'impulsar i vetllar pel desenvolupament de les futures accions del III Pla local d'Igualtat de gènere és important conèixer la situació actual en relació al compromís institucional.

5.2.1 VALORACIÓ DEL PLA ANTERIOR

La valoració del Pla anterior s'ha realitzat únicament amb el personal tècnic de l'Ajuntament que ha participat al taller en la fase de diagnosi. Compartim les principals conclusions, que serveixen com a punt de partida per pensar i estructurar el nou pla d'acció.

- **Compromís polític transversal.** Es necessita un compromís polític més explícit, ferm i integral, compartit entre totes les regidories de l'Ajuntament.
- **Millorar el coneixement del Pla com a document marc.** Des de les diferents àrees es fan accions relacionades amb la promoció de la igualtat de gènere però es considera necessari un major coneixement del Pla com a document per tenir-lo com a document de referència per tal de garantir accions més estructurades.
- **Assignar un pressupost específic.** És difícil que sigui un Pla sigui un bon instrument si no ve dotat d'un pressupost econòmic i personal tècnic. Es fa necessària una partida pressupostària associada al desenvolupament de les polítiques d'Igualtat. Al contrari es poden donar conflictes entre àrees per arribar a acords sobre qui assumeix el pressupost d'activitats com per exemple el Punt Lila.
- **Figura tècnica referent d'acció comunitària i d'igualtat.** Es considera necessari reforçar la figura tècnica d'acció comunitària i igualtat en tant que referent estable de les polítiques d'igualtat que vetlli per la coordinació, la implementació i l'avaluació de les polítiques d'igualtat i que pugui acompanyar i assessorar a la resta de companys i companyes de les diferents àrees.
- **Manca d'espais de coordinació.** L'impuls de polítiques d'igualtat depèn molt de la voluntat tècnica i política de cada moment. No hi ha un mandat sistematitzat i una estructura organitzativa estable. Es considera necessària una Taula o Comissió d'Igualtat amb participació tècnica, política i ciutadana, que vetlli per la transversalització del Pla afavorint el seu coneixement, la implementació i l'avaluació amb la implicació i corresponsabilitat de totes les àrees.
- **Es valoren positivament els principis rectors del Pla: transversalitat, ciutadania crítica i participació, pluralitat i governança.** Malgrat el desconeixement del document, es considera que s'està treballant des d'aquest principis rectors. On es troba més capacitat de millora és en el principi de la governança, ja que es considera que l'organització actual del Consistori no afavoreix espais de relació i de treball en xarxa entre les diferents àrees. El treball en xarxa es fruit de les iniciatives tècniques, però no hi ha una estructura organitzativa que ho promogui i afavoreixi.
- **Es valoren positivament els eixos estratègics del Pla: Presència i participació, Reorganització del treball i nous usos del temps, Territori, Promoció de canvis de valors i creences al voltant de la desigualtat de gènere i la diversitat sexual, Violència de gènere, Potenciació de la perspectiva d'igualtat en el govern local.**

Malgrat el desconeixement del Pla, es considera que s'està treballant des d'aquestes línies estratègiques. Cada vegada hi ha més accions municipals que proposin la participació directa de les dones o amb continguts pensats des d'una perspectiva de gènere. Accions destacades 8m, 25n, Club de lectura, Filosofia a l'Àgora, procés

participatiu per incorporar noms de dones al nomenclàtor, accions desenvolupades a les escoles bressol, centres de primària, secundària i centre de formació per a persones adultes, etc. On es veu més capacitat de millora és en l'eix del territori, que es considera que s'ha d'explicar millor, informar i sensibilitzar sobre l'urbanisme feminista. També en la línia que fa referència al treball en clau interna de la institució, ja que hi ha coneixements i posicionaments diferents en relació a la perspectiva de gènere i a la necessitat d'incorporar-la a les polítiques públiques del municipi i a la cultura organitzativa de la institució.

- **Confusió entre el Pla local d'igualtat d'oportunitats entre dones i homes i entre el Pla d'igualtat intern de l'Ajuntament.** Actualment Torroella de Montgrí compta amb diferents instruments de promoció de la igualtat.
 - **Pla d'igualtat** intern, que vetlla per la igualtat de tracte del personal municipal. Pla d'igualtat. Títol 6, art 96 del Conveni/Acord de les condicions de treball del personal laboral i funcionari de l'Ajuntament de Torroella de Montgrí.
 - **Protocol per a la prevenció, la detecció, l'actuació i la resolució de situacions d'assetjament psicològic, sexual, per raó de sexe o orientació sexual i altres discriminacions a la feina.** També de caràcter intern per als treballadors/es de l'Ajuntament.
 - **Pla d'igualtat d'oportunitat entre dones i homes 2018-2021**, que vetlla per la promoció de polítiques públiques en matèria d'igualtat adreçades a la ciutadania.

Entre el personal tècnic hi ha confusió entre els diferents plans. Es considera molt important que l'Ajuntament contempli accions en les dues línies, de cara a millorar els drets de la ciutadania i a nivell intern, que permeti generar espais per incloure la perspectiva de gènere en la cultura organitzativa i de relacions de la institució. Explicar un i altre. Per exemple, a nivell intern es considera que manca formació i coneixement sobre la perspectiva de gènere (a nivell polític i a nivell tècnic), s'identifica que hi ha algunes àrees que reproduïxen estereotips de gènere (com per exemple el desenvolupament de tasques administratives), espais on es dona un reconeixement, una participació i unes relacions de gènere desiguals (com succeeix en les reunions internes).

5.2.2 ORGANITZACIÓ DE LES POLÍTIQUES D'IGUALTAT AL MUNICIPI

Actualment les polítiques d'igualtat de gènere al municipi s'organitzen des de l'Àrea d'Atenció a la Ciutadania i es despleguen, principalment, des de dues regidories: la regidoria de Cultura i Festes, Recursos Humans i Convivència i la regidoria d'Acció Social, Habitatge i Salut.

La regidoria de Cultura i Festes, Recursos Humans i Convivència és qui va impulsar els anteriors Pla d'igualtat (any 2008, any 2018) i qui està liderant actualment el procés participatiu per a l'elaboració del nou Pla. Des d'aquesta àrea també es gestiona el programa d'activitats per a dones. La Regidoria d'Acció Social, Habitatge i Salut té entre les seves funcions la promoció de la igualtat, de la dona, l'atenció a les dones víctimes de violències de gènere i les campanyes d'educació i promoció sanitària. Per vincular a nivell tècnic les dues regidories hi ha una figura tècnica d'Acció Social i d'Igualtat.

Aquesta distribució pot suposar oportunitats per a la transversalització de la perspectiva de gènere i les polítiques d'igualtat de gènere, però també genera confusions a nivell tècnic i ciutadà. Algunes professionals i des de la ciutadania es considera que caldria centralitzar els serveis creant un Espai de les dones amb la figura tècnica de referència.

El personal tècnic és conscient de la manca d'espais físics del municipi, però també es proposa una revisió dels equipaments actuals i els seus usos, per tal d'optimitzar els

espais existents des de lògiques més comunitàries i transversals. També es reconeix que aquesta estratègia sectorial hauria d'anar acompanyada d'una estratègia de transversalitat a la resta d'àrees i serveis. La creació d'una Taula o una Comissió d'Igualtat que facilitaria la coordinació, el disseny conjunt, la implementació i l'avaluació de les polítiques d'igualtat del municipi.

En tot cas, en general es percep que l'estructura organitzativa actual dificulta la implementació de les polítiques específiques alhora que la transversalització. Es considera necessari establir una regidoria específica, amb una figura tècnica i un pressupost associat, que al mateix temps sigui la referent per acompanyar i assessorar en la transversalització de la perspectiva de gènere en el conjunt de les àrees de l'Ajuntament.

Els serveis d'atenció a les dones amb continguts més especialitzats són principalment Serveis Socials de l'Ajuntament de Torroella que realitzen la primera atenció a les dones en situació de violència i també en realitzen suport, intervenció i seguiment social. També s'encarreguen de derivar les dones que ho necessiten a l'Àrea d'Atenció a Famílies que depèn del Consell Comarcal del Baix Empordà, que s'ubiquen i desenvolupen, principalment a la vila de Torroella com el Servei d'Atenció Psicològica a les dones i llurs infants i joves que han viscut situacions de violència masclista. Actualment també es disposa del programa *Dona't temps*, que també està gestionat pel Consell Comarcal i ofereix servei de canguratge individual, així com a les entitats o equipaments per activitats grupals. Aquest servei es distribuirà entre la vila de Torroella, l'Estartit i Ullà. Aquesta organització del servei pot afavorir la redistribució territorial dels serveis públics des de lògiques de proximitat territorial. Les persones que viuen a l'Estartit comparteixen la percepció de que la majoria de recursos públics del municipi s'estableixen a la vila de Torroella seguint una lògica de centre/perifèria. També obre vies interessants per reforçar les polítiques d'igualtat intermunicipals, generant projectes i recursos compartits entre Torroella de Montgrí i Ullà, ja que el veïnat es mou entre els dos municipis (institut, comerç, etc).

Per altres serveis com el SIAD (Servei d'Informació i Atenció a les Dones), el SAI (Servei d'Atenció Integral a persones LGTBIQ+) la ciutadania s'ha de desplaçar a la Bisbal d'Empordà.

5.2.3 SENSIBILITATS I POSICIONAMENTS EN RELACIÓ AMB LES POLÍTIQUES D'IGUALTAT

La percepció de Torroella com una població amable on les persones poden desenvolupar el seu projecte de vida sense fortes discriminacions, desigualtats i violències de gènere varia en funció de diferents factors. En general les persones joves, les que viuen a l'Estartit, les que no tenen cotxe privat, les persones trans i/o no binàries, lesbianes, gais i bisexuals, les que no tenen possibilitats d'accedir a un habitatge en règim de propietat o de lloguer, les que tenen un treball estacional, les que treballen de forma assalariada i tenen dificultats per conciliar, les que no tenen molts coneixements de català, les que tenen una situació administrativa irregular, les que tenen creences espirituals minoritzades, les que tenen capacitats funcionals no normatives, etc. manifesten tenir més dificultats per poder desenvolupar el seu projecte de vida al municipi. Per tant, el benestar/malestar de les persones al municipi depèn de múltiples factors que són individuals, però també socials, econòmics, culturals, urbanístics, etc.

La majoria de la gent que ha participat en el Pla, especialment ciutadania i recursos tècnics, consideren que les polítiques d'igualtat de gènere són molt importants (46,3%) prioritàries (45%), molt importants però no prioritàries (11%). Les persones que les identifiquen com a importants i prioritàries, situen les polítiques de gènere com un instrument per abordar les desigualtats que afecten principalment a les dones, però també al conjunt de la ciutadania. Tot i així, també hi ha persones que manifesten resistències a les polítiques de gènere i al feminisme, per considerar que prioritzen de forma jeràrquica les dones i les seves necessitats.

També es percep que les persones i entitats que se senten interpel·lades per la igualtat de gènere al municipi, són sempre les mateixes. Es detecta un cansament en relació amb el feminisme ocasionat, entre d'altres factors, per la presència del tema en els mitjans de comunicació (principalment des d'un posicionament específic i en relació a la Llei Trans o la Llei del Si és si). Aquest cansament i/o visió estigmatitzada del feminisme com una "qüestió de dones" té conseqüències en relació no només a la defensa de drets específics de les dones trans o les dones que han viscut situacions de violència, sinó també en altres aspectes com la participació en actes culturals plantejats des d'una perspectiva de gènere explícita. Per exemple, hi ha la percepció de que si s'anuncia una activitat cultural amb un títol que fa referència explícita al feminisme, baixa la participació.

Aquesta concepció del feminisme i de les polítiques de gènere, resulten especialment preocupants, quan s'expressen des de posicionaments tècnics i polítics, ja que al considerar-se "temàtiques de dones" es menystenen les desigualtats, dificultant el compromís polític i per tant la implementació de les polítiques d'igualtat de gènere i dels objectius de garantia de drets que persegueixen.

En aquest sentit es fa necessari impulsar accions de formació en perspectiva de gènere entre el personal tècnic i polític, així com accions de difusió i sensibilització en relació als feminismes i les seves reivindicacions per al conjunt de la ciutadania.

En relació a la necessitat d'implementar una perspectiva de gènere interseccional, les persones participants identifiquen clarament que les dones de Torroella de Montgrí/l'Estartit tenen necessitat diferents en funció d'altres vivències relacionades. S'assenyala principalment l'origen i la diversitat cultural i religiosa, seguit per la classe social, la identitat de gènere, l'orientació sexual, l'edat i les capacitats funcionals. Aquest reconeixement funciona més en el pla discursiu que a l'hora de fer propostes concretes, on encara predomina un abordatge monofocal de les desigualtats de gènere. Quan s'activen projectes, programes i activitats des de la categoria "dona", aquestes responen principalment a les necessitats de les dones blanques-catalanes, de classe mitjana-acomodada, heterosexuales, principalment de la vila de Torroella, adultes i amb capacitats funcionals normatives.

"El turisme és una activitat econòmica important que travessa de manera forta i important part de les relacions socials del municipi: redueix el parc públic d'habitatge, precaritza els llocs de feina, afavoreix la temporalitat i el sector serveis. Totes aquestes inèrcies sovint perjudiquen els més vulnerables, les dones, i encara més, les persones migrants. Crec que per elaborar polítiques d'igualtat i de participació pública, caldria no perdre de vista la perspectiva de classe i antirracista".

En relació als àmbits d'intervenció que es proposen per incloure en el III Pla local d'Igualtat es destaquen.

- **Prevenició de les violències masclistes.**
- **Corresponsabilitat i conciliació familiar, individual i comunitària.**
- **Ocupació i condicions laborals.**
- **Educació.**
- **Masculinitats.**
- **Participació social, institucional i comunitària.**
- **Oci i cultura.**
- **Esports.**
- **Salut, també sexual i reproductiva.**
- **Urbanisme i espai públic.**

Aquests àmbits d'intervenció són compartits entre el personal tècnic i la ciutadania, fet que suposa un bon punt de partida per l'impuls, l'avenç i la consolidació de les polítiques d'igualtat al municipi.

Altres aspectes que han emergit més a nivell tècnic i en relació als canvis necessaris per la incorporació de la perspectiva de gènere en el conjunt de les polítiques públiques locals són:

- **Participació institucional:** incorporar les necessitats i les propostes de les dones, en tota la seva diversitat, en els espais institucionals, per evitar fer política de forma burocràtica i tecnocràtica.
- **Contractació pública:** com a mitjà per fomentar clàusules d'igualtat entre el teixit empresarial del municipi.
- **Sistemes d'informació desagregats per gènere:** no ha estat una necessitat molt compartida, però és un instrument necessari per disposar de dades municipals i dissenyar accions evitant reproduir biaixos de gènere. Per aquesta raó, s'inclou com una mesura a contemplar en el Pla.
- **Comunicació inclusiva:** una comunicació institucional que a nivell intern i extern, visualitzi i reconegui per igual les dones, els homes i les persones no binàries, en tota la seva diversitat, utilitzant un llenguatge i unes imatges inclusives des d'una perspectiva de gènere interseccional.

5.2.4 PRINCIPALS ACCIONS DESENVOLUPADES

- Aprovació d'una moció per la igualtat de gènere en el ple de març de 2018.
- Aprovació del Pla d'Igualtat intern després d'haver-lo negociat amb la part social i les delegacions sindicals dels treballadors i treballadores de l'Ajuntament. La igualtat de tracte del personal municipal. Pla d'igualtat. Títol 6, art 96 del Conveni/Acord de les condicions de treball del personal laboral i funcionari de l'Ajuntament de Torroella de Montgrí.
- Protocol per a la prevenció, la detecció, l'actuació i la resolució de situacions d'assetjament psicològic, sexual, per raó de sexe o orientació sexual i altres discriminacions a la feina.
- Adhesió al Pla Comarcal per la diversitat afectiva, sexual i de gènere al Baix Empordà 2021-2024.
- Incorporació de punts de perspectiva de gènere i igualtat de tracte en les clàusules tècniques per a la contractació de serveis.

- Afavorir un ús de llenguatge no sexista en les comunicacions internes i externes de l'Ajuntament.

5.3 VIOLÈNCIES DE GÈNERE

Al Pla parlarem de violència de gènere per incloure les violències masclistes, sexuals i LGBTIQfòbiques. Les violències masclistes són una expressió de la cultura patriarcal que limita i condiona el ple desenvolupament dels drets, la igualtat d'oportunitats i les llibertats de les dones. La comarca compta amb un servei especialitzat que és pioner en l'abordatge familiar amb una intervenció que contempla tant les accions amb les dones, com als seus infants i joves. Aquest servei s'ofereix a Torroella de Montgrí mitjançant l'atenció d'una psicòloga especialitzada. Segons les últimes dades d'aquest any 2023, s'han atès 52 famílies (43 dones, 4 homes, 20 nenes i 5 nens), s'han fet 15 derivacions i s'han tancat 20 processos. Les dones ateses per violència masclista són 35, sent 20 per violència física. S'han atès 25 menors (4 per abús i 3 per maltractament infantil). En relació amb el circuit i el protocol en cas de violència masclista al municipi, hi ha diferents percepcions. Hi ha professionals i ciutadania que consideren que el circuit funciona, d'altres que identifiquen que s'estan fent millores, i d'altres que consideren que encara hi ha molt marge de millora, especialment en relació amb la coordinació i a la difusió del protocol entre professionals tècnics i entre la ciutadania.

Entre els serveis tècnics hi ha la percepció de que la violència masclista és una problemàtica en augment al municipi, especialment entre la població adolescent. El 60% de les persones participants al qüestionari relata haver viscut, presenciat o conèixer dones que han patit alguna situació de violència masclista però puntuals, un 28,7% tot sovint, un 7,54% mai i un 3,7% no ho sap. Aquests percentatges augmenten en les experiències compartides en els talles participatius i en les entrevistes amb personal tècnic i ciutadania. El 58,8% de les persones participants manifesten que sabrien on adreçar-se en cas de patir una situació de violència, el 28,7% sabia on preguntar i el 12,5% no sabia on adreçar-se ni on preguntar. A part dels Mossos o del telèfon especialitzat, la majoria de les persones participants no coneixen els serveis especialitzats del municipi ni de la comarca.

Pel que fa a als espais i a les tipologies de violència la majoria de persones fa referència a:

- **Espais:** Espai públic en general, espais d'oci nocturn, bars, espais esportius, transport públic, institut, entorn laboral, relacions sexo-afectives, família i atenció mèdica.
- **Tipologies:** Infravalorar, híperproteccionisme, invisibilitzar, menysprear, no acceptar la forma de vida, sobrecàrrega de feina, mirades, aïllament, judicis, insults, control, manipulació, gelosia tòxica, (ciber)bullying, assetjament sexual, persecucions, tocaments no desitjats, comentaris sexuals, agressions físiques i sexuals, revictimització quan es posa l'accent en la persona que pateix la violència i no en la persona que l'exerceix, menysprear coneixements i opinions pel fet de ser dona jove o per ser dona jove i musulmana.

Des dels equips tècnic també s'expressa la dificultat que tenen moltes dones per identificar i identificar-se en situacions de violència, així com dels homes per identificar i identificar-se com a executors de la mateixa. Una de les possibles causes és l'existència de comportaments i violències tan normalitzades que passen desapercebudes. Entendre la violència des del binomi víctima/agressor, també pot ser un altre factor que dificulta la identificació de certs tipus violències, així com l'autoidentificació com a víctimes per part de les dones i com a agressors per part dels homes.

En general es percep que l'àmbit de les violències masclistes compta amb legitimitat pública i política i que es ja es fan moltes accions per promoure l'empoderament de les dones, accions de sensibilització a la ciutadania com el Punt Lila i els tallers als centres educatius (especialment a l'institut). El Punt Lila es valora molt positivament, però es considera que seria interessant ampliar zones i franges horàries, sobretot a la zona de platges, parc i bars de l'Estartit, així com reforçar l'abordatge de les violències LGTBQfòbiques i incorporar altres tipus de violència com el racisme.

“Considero que seria prioritari crear un Protocol contra les agressions i els assetjaments sexuals en espais d'oci nocturn privat, festivals musicals, festes majors, etc. Està genial disposar d'un Punt lila però aquest Punt lila ha d'anar acompanyat de tot un seguit de mesures i protocol per prevenir i lluitar contra les agressions sexistes i homofòbiques perquè no podem deixar de costat els atacs homofòbics”.

Es considera que el Pla hauria de promoure espais per reflexionar col·lectivament sobre les violències masclistes i fer propostes de prevenció, detecció, atenció i reparació més àmplies, plurals, integrals a partir de l'empoderament individual, familiar i comunitari.

Es proposen fer campanyes de sensibilització per a infància i famílies, joves a l'institut, a les entitats socioeducatives i esportives i a zones com la plaça Mariscal, parc Timó o a la part exterior de l'Espai Ter, fer campanyes específiques per als homes, campanyes adreçades al conjunt de la ciutadania, en espais d'oci nocturn (festa major, festivals, bars) i en col·laboració amb equipaments, entitats, empreses programadores, comerços, hotels, càmpings, etc.

“L'altre espai on seria importantíssim fer campanyes contra la violència de gènere i l'homofòbia seria a les aules de les escoles. És de gran importància que els professors i professores tinguin una bona formació sobre la igualtat de gènere i sobre la no-discriminació per poder transmetre aquests coneixements i per donar exemple als alumnes. L'objectiu seria potenciar unes actituds i uns comportaments en les relacions interpersonals que facin efectius els valors de la igualtat, l'equitat i el respecte en els infants i adolescents de 3 a 16 anys i en el seu entorn proper i les seves famílies”.

5.3.1 PRINCIPALS ACCIONS DESENVOLUPADES

- Ampliació del servei de l'Àrea d'Atenció a Famílies per donar suport i tractament a les situacions de violència masclista del municipi. L'Ajuntament ha ampliat en un dia l'atenció psicològica.
- Lectura del manifest i organització d'activitats al voltant del 25 de novembre, Dia internacional de lluita contra la violència masclista, tant a la vila de Torroella com a l'Estartit. Amb la participació d'entitats i centres educatius del municipi: Institut Montgrí, Centre de Formació per a persones adultes, Xibeques del Cau, Mankiband, Dones al poder i altres entitats i equipaments del municipi.
- Organització de 2 taules rodones amb participació de persones expertes violència masclista. Amb la col·laboració de la Unitat de violència masclista dels Mossos d'esquadra de la Bisbal d'Empordà, el Servei de Psicologia familiar del Consell Comarcal del Baix Empordà i altres entitats del municipi.
- Millora de la coordinació dels serveis que actuen en casos de violència masclista al municipi.

- Organització del Punt Lila durant les nits de concerts de la Festa Major de Torroella (edició 2019, 2021 i 2022) i del Festival Itaca de l'Estartit (aportació privada).
- Organització de 3 tallers per treballar les emocions i l'autoestima adreçats a dones a partir de 18 anys. Impartits per la psicoterapeuta Antònia Guerrero.
- Organització d'una xerrada amb el col·lectiu Homes per la Igualtat.
- Commemoració del Dia Internacional de Tolerància Zero contra la Mutilació Genital Femenina (6 de febrer) amb els grups d'Alfabetització i nivells Bàsics del Centre de Formació per a persones adultes.
- Campanya de sensibilització i prevenció, amb especial atenció a les violències masclistes quotidianes, Centre de Formació per a persones adultes.
- Formació com agents de salut i de prevenció de les violències en espais d'oci nocturn, Tècnica de Joventut de l'Estartit.

5.4 ECONOMIA I ORGANITZACIÓ DEL TEMPS

La perspectiva econòmica que orienta al Pla és l'economia per a la vida, que parteix d'una concepció de l'economia feminista, amb valors d'economia social i solidària. Aquesta forma d'entendre l'economia prioritza les necessitats bàsiques de totes les persones, articulant i tenint en compte el conjunt de treballs i de tasques que cada persona ha de realitzar per assolir el seu desenvolupament individual, familiar i comunitari. Per aconseguir-ho integra el treball en el mercat formal i el treball domèstic, de cures i afectes, considerant són àmbits econòmics interdependents, amb una frontera porosa i dinàmica. Aquestes formes de treball han estat valorades de forma jeràrquica i desigual des d'uns valors capitalistes, patriarcals i colonials. Organitzen la societat mitjançant una divisió sexual i internacional del treball que dona més valor a la producció de béns i serveis que a la resta de treballs de sosteniment de la vida.

La responsabilitat de les tasques domèstiques i de cures ha estat depositada principalment en les dones, aportant un gran càrrega de treball per al sosteniment de la vida de forma gratuïta i invisibilitzada. Les dones han desenvolupat simultàniament el treball de cures i altres treballs vinculats al mercat laboral formal i informal. Aquesta doble presència limita i condiciona el seu desenvolupament professional, alhora que genera malestars, estrès i càrregues físiques i emocionals, molt sovint invisibilitzades i assumides com a individuals i naturals.

“Cal suport de totes les parts involucrades (parella, feina, societat, ...).
Només quan ho has viscut saps la dificultat que això comporta”.

Tot i així, no totes les dones ho viuen de la mateixa forma. Les dones que han participat de la diagnosi identifiquen alguns factors que generen diferents possibilitats de conciliació familiar, laboral, individual i comunitària per a les dones del municipi. Ressaltem els factors que han estat més compartits: situació administrativa, coneixement del català i del castellà, formació, experiència professional, edat, condicionants de l'oferta laboral propera al lloc de residència, oferta laboral estacional vinculada al turisme, treball de cures sense contracte, precarietat laboral, contractació temporal, períodes de desocupació sense prestacions, jornades laborals parcials o interminables, desconeixement dels drets laborals, segregacions verticals i horitzontals, bretxa salarial, alt preu de l'habitatge, manca d'oferta pública d'extraescolars, desconeixement dels serveis públics i dificultats per sol·licitar-los, no tenir xarxa familiar o d'amistats, les llargues jornades laborals dels companys o ser família monoparental,

entre altres factors com poden ser l'assetjament sexual i per raó de sexe o la infrarepresentació en els llocs de responsabilitat i presa de decisions.

“Al sector del turisme un horari més flexible, poder-me canviar el torn de manera puntual i que l'encarregada ho entengui i m'ajudi, poder tenir festiu un diumenge, etc. També crec que calen negocis/projectes de tot l'any a l'Estartit perquè els habitants puguem tenir una feina estable de tot l'any al nostre poble i no haguem d'anar a Torroella o a Girona”.

“Que no hi hagi tanta diferència entre temporada d'hivern i d'estiu! La vida laboral a l'hivern la perds (falta impulsar als negocis a que obrin tot l'any amb ajudes, etc) i a l'estiu perds (o és molt difícil una conciliació!) la vida familiar i la personal”.

“Flexibilitat laboral, possibilitat de treball a distància, flexibilitat període de vacances, suport familiar, gratuïtat en l'accés a extraescolars, menjador, temps personal per cuidar-me, ajuda econòmica com a família monoparental (quasi inexistent si tens una nòmina)”.

“El tema vivenda. Si ets dona i sola es fa impossible tenir una vivenda digna per l'elevat preu dels lloguers i la manca de vivendes en lloguer o en venda. És un problema important, perquè tothom necessita una casa on viure i les dones amb fills menors hauríem de tenir alguna ajuda per poder llogar. Hi ha moltes cases buides al poble”.

La majoria de les persones participants percep que al municipi hi ha una oferta, unes condicions i unes possibilitats laborals esbiaixada i estereotipada amb professions molt feminitzades i masculinitzades, sobretot en relació al turisme, cures, agricultura, ramaderia, etc. Tot i així, també s'assenyala que molts comerços, restaurants, hotels, etc. de l'Estartit estan dirigits per dones empresàries i amb una llarga trajectòria professional.

L'oferta laboral del municipi també condiciona l'oferta i les possibilitats de formació. Els cicles formatius que es poden cursar a Torroella estan relacionats principalment amb el comerç, el turisme i les activitats físiques i esportives, obligant a desplaçar-se fora del municipi, a l'alumnat que vol cursar altres propostes. Algunes persones identifiquen situacions de discriminacions laborals per edat, gènere, sexualitat i religió. Algunes noies joves musulmanes amb hijab expliciten no haver estat contractades per portar vel, o que se'ls assignin feines que no comportin relació directa amb el públic, etc.

“A la hora de buscar feina, que no et borren de la llista per tenir X edat, o per ser part del col·lectiu LGTBIAQ+ (especialment si ets transgènere, no binari, transexual, etc). Sóc una persona que no té gaire experiència laboral, i no ajuda gens que les empreses en demanin tantíssim això perquè llavors no puc accedir a la feina. El tema del salari és important, perquè més de la meitat dels diners se'n van a pagar lo necessari i després no et queda gaire per a tu, no ho trobo just. A més, sóc transgènere i ja m'he trobat amb situacions de transfòbia, sobretot amb gent que no només qüestiona la meva identitat sexual sinó que a més donen per suposat que un dia tindrà el desig de formar la meua pròpia família quan no és el cas. Són moltes coses i molts factors a tenir en compte. És difícil de explicar”.

Per avançar en la corresponsabilitat pública vers les cures, aquest eix contempla actuacions adreçades al foment de la corresponsabilitat i al repartiment equitatiu dels treballs, les cures i els usos del temps per afavorir una conciliació laboral, familiar,

personal i comunitària. Aquest eix també incorpora actuacions adreçades a fomentar una ocupació sense estereotips i desigualtats de gènere en els serveis d'ocupació públics i en col·laboració amb el teixit empresarial del municipi i la seva zona d'influència.

5.4.1 PRINCIPALS ACCIONS DESENVOLUPADES

- Serveis d'ocupació: Els serveis d'ocupació desenvolupen diferents accions com el Club de la feina, formacions destinades a millorar l'ocupabilitat de les dones i persones en general, sensibilització i intermediació amb les empreses per afavorir la contractació per competències i no per estereotips de gènere, cultura, religió, etc. Aplicació de factors de no discriminació en els dispositius de formació i d'inserció laboral.
- Les exposicions de l'Associació de masos de Torroella i l'Estartit durant les Fira Comercial, Agrícola i Ramadera de Sant Andreu dels anys 2018 i 2022 han posat en valor la feina de les dones en el sector primari.
- Treballar els oficis: activitat que pretén fer reflexionar i trencar amb els estereotips creats en relació sexe-ofici. Centre de Formació per a Persones Adultes.
- Accions de sensibilització als centres educatius i Oficina Jove de l'Estartit.

5.5 PARTICIPACIÓ SOCIAL, COMUNITÀRIA I INSTITUCIONAL

Les dones sempre han participat en la construcció i el manteniment de la vida, però les seves contribucions o formes de participació han estat invisibilitzades o infravalorades des d'una lògica de participació política institucional i patriarcal. Aquest fet contribueix a sobrerrepresentar els punts de vista dels homes, de les seves necessitats específiques, així com de les seves propostes, que són preses com objectives, neutrals i universals. Per revertir aquesta lògica i donar continuïtat a les línies estratègiques del Pla anterior, es percep la necessitat d'impulsar mesures per re-equilibrar la presència i la participació de les dones (des d'una perspectiva de diversitat) per incorporar les seves necessitats i propostes tant en la política institucional del Consistori com a nivell social i comunitari.

Les persones que han participat de la diagnosi perceben que a Torroella de Montgrí hi ha participació diferenciada en funció del gènere i en relació a la tipologia de participació, als espais i a les entitats. Per exemple les entitats feministes, de voluntariat social o relacionades amb l'educació tenen més presència i participació de dones, mentre que els partits polítics o certes entitats culturals tenen més participació d'homes. Les dones que han participat en el procés de la diagnosi participen en activitats puntuals, activitats comunitàries, treballs de voluntariat i activisme. Es considera que la gent que participa, ho fa en múltiples espais. Els principals factors que es detecten com a barreres per a la participació són la manca de temps i les dificultats per conciliar vida laboral, familiar, comunitària i amb temps de cures personals, els horaris de les activitats, el compromís i inversió de temps que suposen les organitzacions col·lectives, no tenir coneixement sobre les activitats que es fan, no sentir-se convidada o interpel·lada per les temàtiques o el tipus d'organització i altres dinàmiques de grups que es perceben com a grups tancats o només per a certes persones.

“Es podria començar per fer un millor ús de les eines de comunicació digital tant de Torroella com de l'Estartit (web de l'ajuntament i Instagram principalment). Una idea que em ve al cap seria per exemple tenir un apartat Antimasclista a la web de

l'Ajuntament de Torroella on es podrien fer campanyes de concienciació sobre violència masclista o informar sobre les diverses accions que s'han fet al municipi per lluitar per la igualtat de gènere”.

Es considera que Torroella de Montgrí compta amb una gran programació cultural impulsada tant per l'Ajuntament com per les entitats del municipi. Es considera que una part d'aquesta programació ja inclou la perspectiva de gènere (biblioteques, Filosofia a l'Àgora), però també que encara hi ha accions que prioritzen les produccions culturals creades per homes, que reproduïxen estereotips de gènere o que promouen creacions i continguts culturals des dels posicionaments feministes i de gènere hegemònics.

Per incloure la diversitat de vivències i creacions artístiques, es proposen accions per enfortir la perspectiva de gènere en la programació i els equipaments culturals existents, per crear programació específica que permeti programar dones i persones LGTBIQ+ creadores, així com incorporar nous continguts per fer visibles les realitats de les dones i persones LGTBIQ+ especialment amb experiències més minoritzades.

Donant continuïtat a les accions impulsades pel Pla anterior també es considera central la realització d'accions per reconèixer el paper i les contribucions de les dones en la història, tant a nivell local com global.

Entre les entitats o projectes que es destaquen com a promotors d'igualtat al municipi trobem El Petit Montgrí, el grup de diversitat de l'Institut Montgrí, l'Escola de Música, els clubs esportius, les Xibeques del Cau, l'Assemblea de joves L'Enardida, la Unió esportiva l'Estartit, Mankiband, l'associació Ummah, l'associació Dones de l'Estartit, les Dones al poder, el col·lectiu mu um mu / Les Narcises i Lo Relacional, fent menció explícit al projecte entre.

5.5.1 PRINCIPALS ACCIONS DESENVOLUPADES

- Commemoracions de diades específiques (8m i 25n) amb lectures de manifest, caminades, sopar i altres accions generalment impulsades per grups de dones amb el recolzament institucional de l'Ajuntament de Torroella de Montgrí i l'EMD l'Estartit.
 - Presentació de l'Associació Dones de l'Estartit (2023).
 - “Quina dona”, acció comunitària, celebració del 8m amb una quina que visibilitza les contribucions de les dones a la història, des d'una perspectiva de gènere interseccional (any 2020-2023) dinamitzada per Lo Relacional.
 - Què li preguntaries al patriarcat? (2021) acció comunitària per celebrar 8m dinamitzada per Lo Relacional.
 - Dones i treball relacions en moviment (2019) acció comunitària per celebrar 8m dinamitzada per Lo Relacional.
- Cursos de gimnàstica, català, cuina, teatre, ioga... per afavorir l'empoderament individual i col·lectiu de les dones.
- Procés participatiu per escollir 12 noms de dones per formar part del nomenclàtor municipal i aplicació del procés participatiu, posant nom de dona a 12 carrers i passatges del municipi.
- Avançar en la paritat de gènere en l'elecció de les persones mereixedores la Medalla del Montgrí, guardó anual que s'entrega per la Festa Major i de les persones o clubs guardonats en la festa de l'Esport.
- Suport des de l'àrea d'Acció social a l'associació Ummah que treballa pel diàleg intercultural i la defensa dels drets de les dones d'origen marroquí.

- Suport i acompanyament des de l'EMD de l'Estartit a la creació de l'associació Dones de l'Estartit, fruit un procés formatiu amb dones migrades del territori.
- Aplicació de la perspectiva de gènere en les activitats organitzades per les biblioteques municipals de Torroella i de l'Estartit: presentació de llibres, selecció de les temàtiques de les xerrades i conferències, hora del conte, etc.
- Aplicació de la perspectiva de gènere en els actes organitzats per l'Àrea de Cultura, tant a Torroella com a l'Estartit: voluntat de paritat en l'elecció de les persones participants en el cicle Filosofia a l'Àgora, reconeixement a la pirata en la Fira de pirates i corsaris de l'Estartit, etc.
- Suport institucional des de l'Àrea de Cultura a l'associació Mu um mu per l'organització del cicle Lúcidés que pretén potenciar i donar a conèixer l'expressió artística de dones del Baix Empordà.
- Programa d'activitats *Temps de dones*, un programa mensual per celebrar el 8m en col·laboració amb altres entitats i diferents serveis del municipi (Espai Ter, Biblioteques, Museu de la Mediterrània, Capella Sant Antoni). S'organitza conjuntament amb l'associació Xibeques del Cau.
- Suport al projecte entre, projecte adreçat a joves feministes, LGTBIQ+ i antiracistes mitjançant la cessió d'espai.
- Promoció de la cultura: participació amb l'alumnat del Centre de Formació de persones Adultes dels actes realitzats per l'Escola de Música i al Festival de Música de Torroella, Biblioteca de Torroella de Montgrí i Museu de la Mediterrània.

5.6 EDUCACIÓ

L'educació és un dels àmbits que ha emergit amb més força en els diferents espais de participació. És considerat que l'educació és un àmbit estratègic per a l'adquisició de coneixements, valors i actituds igualitàries i no discriminatòries, especialment durant la infància, l'adolescència i la joventut. Els espais, casals, CAU, les activitats extraescolars, esportives o l'entorn familiar també són espais d'aprenentatge i socialització molt significatius, ja que contribueixen al seu desenvolupament físic i emocional a través de l'educació en valors.

En general es considera que els centres educatius incorporen periòdicament accions orientades a sensibilitzar i transmetre valors d'igualtat des d'una perspectiva de gènere. S'identifiquen celebracions de dies commemoratius, tallers puntuals adreçats a l'alumnat, creació de materials amb perspectiva de gènere i visibilització de les experiències de les dones. També es considera que és important avançar d'un model d'accions puntuals a un model de coeducació estructural.

“L'objectiu seria potenciar, més enllà dels tallers puntuals, unes actituds i uns comportaments en les relacions interpersonals que facin efectius els valors de la igualtat, l'equitat i el respecte entre els infants i adolescents de 3 a 16 anys i en el seu entorn proper i les seves famílies”.

On s'identifiquen més desigualtats és en l'oferta d'activitats extraescolars i esportives, des d'una perspectiva de gènere, però també de classe social, ja que el preu és un dels condicionants per poder participar-hi. Des de Serveis Socials i Educació assenyalen l'existència de beques i ajuts, però altres veus identifiquen que cal garantir que la informació arriba a tothom i fer bon acompanyament a les famílies que faciliti el tràmit de sol·licitud, etc. També es proposa repensar l'oferta educativa des de criteris d'accessibilitat estructural, i no des d'un sistema de beques que alleuja, però no elimina el mecanisme generador de desigualtat.

“M'agradaria classes de dancehall o hip hop per a totes les edats i gèneres, també aprendre a fer tràmits com la declaració de la renda, i sobretot trobo a faltar formacions en música que no siguin tan cares. Seria molt guai aprendre a tocar conjuntament a un grup d'aprenents autodidactes. Sobretot que sigui accessible a nivell de preu, perquè si no, la majoria de persones no ens podem formar”.

El Centre de Formació per a persones Adultes es percep com un espai de formació, però també de relacions i cohesió social.

En relació a l'oferta formativa del municipi (tanta Torroella com a l'Estartit) hi ha persones que troben a faltar accions formatives de grau superior o professionalitzadores, altres formacions relacionades amb continguts de gènere com autodefensa, masculinitats, feminismes, educació afectiva-sexual o per visibilitzar les realitats LGTBIQ+, i altres de caràcter més relacional i comunitari on a partir de tallers de dansa, música, cuina, xerrades... es relacionin persones culturalment diverses, amb diferents vivències del gènere, la sexualitat, intergeneracionals, etc.

Es considera que s'han d'activar diferents línies d'actuació per: a) avançar en la consolidació d'un model coeducatiu en tots els espais i al llarg de la vida, enfortint els espais que ja treballen des d'aquesta perspectiva i acompanyant als que encara no ho fan, b) innovar i ampliar l'oferta d'educació formal, no formal i informal gratuïta i des d'una perspectiva de gènere interseccional i comunitària, i c) repensar els canals de comunicació per difondre millor les activitats, també des d'una perspectiva de gènere i diversitat.

5.6.1 PRINCIPALS ACCIONS DESENVOLUPADES

Escola Bressol El petit Montgrí:

- Conscienciació entre el professorat, famílies i alumnat: llenguatge, disfresses, jocs, relació amb les famílies, entre d'altres accions.

Institut Montgrí:

- Tallers sobre igualtat i diversitat afectiva, sexual i de gènere adreçats a l'alumnat de 3r ESO de l'Institut Montgrí. Activitat amb continuïtat anual des de l'any 2016, facilitada per Lo Relacional. Amb accions complementàries on l'alumnat comparteix els aprenentatges a la plaça de la Vila de Torroella o amb altres cursos de l'institut.
- Tallers a diferents cursos de l'ESO de l'institut Montgrí mitjançant el programa Sigues tu DipSalut, Diputació de Girona.
- Exposició-interactiva Tabú.
- Grup de Diversitat Institut Montgrí: dinamització i activitats per a l'alumnat, promoció del canvi de nom de AMPA a AFA, revisió de llenguatge en documentació oficial, conscienciació de professorat, AFA i alumnat, incorporació de la perspectiva de gènere en acció tutorial i al currículum d'algunes matèries, participació en jornades i guies de recursos educatius d'àmbit català.

Centre de formació per a persones adultes:

- Formació en perspectiva de gènere per al conjunt del professorat.

- Activitats adreçades a l'alumnat: oficis sense estereotips, micromasclismes, dones importants de la història, entre d'altres.
- Participació en actes comunitaris 8m, 25n, dia contra la mutilació genital femenina, Dia de les dones i les nenes en la ciència, etc.
- Participació de l'alumnat a l'acte "Històries de dones migrades" al Museu de la Mediterrània.
- Cursos de català oral adreçats a dones d'origen marroquí.
- Oferta de cursos d'alfabetització, formació bàsica de català, castellà, anglès, Diploma Elemental de Llengua Espanyola (ELE), Informàtica bàsica, preparació del Graduat en Educació Secundària (GES), Prova d'accés a cicles formatius de Grau mitjà, Curs de nacionalitat. Aplicació de descomptes per persones aturades, amb discapacitat igual o superior al 33%, persona jubilada o pensionista, família nombrosa o monoparental. També beques gestionades per Serveis Socials.

Biblioteca de Torroella i l'Estartit:

- Club de lectura: incorporació de la perspectiva de gènere en la selecció de continguts, dones escriptores i persones dinamitzadores.
- Hora del conte: incorporació de la perspectiva de gènere en la selecció de continguts, dones escriptores i persones dinamitzadores
- Recull llibres i altres recursos de gènere, diversitat afectivo, sexual i de gènere i diversitat cultural en relació a la realització del projecte entre a Torroella de Montgrí.
- Tallers de manualitats, etc.
- Nova biblioteca a l'Estartit.

Oficina Jove-l'Estartit

- Tallers adreçats a joves i accions a les xarxes socials sobre igualtat de gènere, prevenció de violències de gènere, diversitat afectiva, sexual i de gènere, educació afectiva-sexual, hàbits saludables, etc.

Altres:

- Activitats en família a l'Estartit, Trobades per parlar català, cursos dinamització activitats de lleure, cursos de teatre, Projecte Rossinyol, programa de mentoria social i voluntariat intercultural en el lleure impulsat per la Universitat de Girona, espai familiar de jocs i tallers a la Fira de Sant Andreu i de Sant Narcís.

5.7 URBANISME

El Pla anterior contemplava un eix específic sota el nom de "territori". La majoria de persones que han participat en el procés de diagnosi han mostrat dificultats per connectar la perspectiva de gènere amb l'urbanisme. Aquesta dificultat també s'ha expressat des del personal tècnic i polític, fet que dificulta la incorporació de la perspectiva de gènere en les polítiques desenvolupades per Urbanisme. De fet, aquest és l'àmbit menys desenvolupat del Pla anterior. Tot i així, una vegada explicat que s'entén per urbanisme i quin paper juga el gènere, s'ha identificat com a necessària una organització del municipi que tinguí més en compte els diferents usos del veïnat, i per tant també, que prengui en consideració les diferents necessitats en funció del gènere i d'altres variables.

Entre els factors que s'han identificat com a generadors de desigualtat se'n destaquen: la percepció de por durant la nit, especialment al transitar per zones fosques del

municipi, percepció de por a sortir de festa pels perills d'assetjament que pot comportar (especialment per les noies joves), barreres arquitectòniques (especialment voreres), la manca de transport públic i la distribució territorial desigual dels serveis i dels equipaments públics a nivell de municipi i de comarca.

La mobilitat i la proximitat dels serveis són elements centrals per al desenvolupament de la vida quotidiana i comunitària. Les persones joves, les dones amb situacions econòmiques més precàries i les persones que viuen a l'Estartit són les que han mostrat més afectació. La prevenció i la seguretat també s'han de repensar des d'una perspectiva de gènere interseccional per construir un entorn urbà on les dones se sentin segures i puguin transitar i viure el municipi amb llibertat i autonomia.

Per donar resposta a aquestes necessitats, tant ciutadania com recursos tècnics han decidit mantenir aquest àmbit com estratègic en el nou pla, però posant més esforços per difondre i generar coneixement sobre el que és l'urbanisme feminista i el que pot aportar al municipi. Algunes de les temàtiques que podrien ser abordades en aquest marc, coincideixen amb accions i objectius contemplats en el Pla Educatiu d'Entorn, el Pla municipal de Salut, Benestar i Desenvolupament Sostenible i el Pla per la diversitat afectiva, sexual i de gènere del Baix Empordà, per tant es podrien treballar de forma articulada i transversal.

5.7.1 PRINCIPALS ACCIONS DESENVOLUPADES

A continuació s'exposen algunes de les accions realitzades al municipi relacionades amb l'urbanisme i que d'entrada suposen millores en la mobilitat, la seguretat i l'ús de l'espai públic. Tot i així, en el marc d'aquesta diagnosi, desconeixem si s'han efectuat tenint en compte la perspectiva de gènere.

- Promoció turisme sostenible a Torroella i l'Estartit.
- Camins escolars segurs.
- Ampliació carril bici.
- Millora a l'accés sud del l'Escola Guillem de Montgrí, millora del pati de l'Escola Bressol Mar i Cel de l'Estartit, col·locació de bancs i taules al costat de l'Skate Park i millora de l'accessibilitat de voreres de l'Estartit. Són propostes escollides per la ciutadania mitjançant els pressupostos participatius.
- Remodelació del Parc de la Pineda de l'Estartit.
- Millora parc infantil 11 de setembre de Torroella.
- Introduir noms de dones en el nomenclàtor del municipi.
- Assistència a la jornada "Construïm la seguretat des del feminisme" a l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya a Mollet del Vallès.

5.8 SALUT, SALUT SEXUAL I REPRODUCTIVA I ESPORT

Les desigualtats socials i de gènere condicionen l'estat de salut de les persones. La percepció de la pròpia salut varia en funció d'aspectes com la classe social, sent les classes socials més desfavorides les que fan una pitjor valoració de la seva salut o el del gènere, i sent les dones les que valoren pitjor la seva salut que els homes. Tanmateix la pròpia concepció de la salut, així com les pràctiques sociosanitàries, també comporten

biaixos de gènere en l'atenció, diagnosi, assajos clínics, investigació i tractament de la salut. Aquesta mirada cisheteronormativa també condiciona la forma d'abordar la salut sexual i reproductiva, on les dones (en general) tenen la percepció de rebre una atenció poc respectuosa, i les dones trans, lesbianes o bisexuals, però també homes trans, gais i bisexuals i les persones asexuals o amb relacions poliamoroses de que les seves experiències no són reconegudes i haver patit discriminacions.

La salut mental també és un àmbit a tenir en compte. En els darrers anys ha augmentat el nombre de persones ateses en centres de salut mental, un àmbit en què també s'observen aspectes diferencials des del punt de vista del gènere i de l'edat. Les dones tenen un risc de patiment psicològic molt superior al dels homes. En el marc de la diagnosi són les dones grans i joves les que relaten més malestars psicològics. Les noies joves destaquen situacions derivades de haver patit (ciber)bullying escolar, pressió dels exàmens, malentesos i conflictes amb la família (per la forma de vestir, per l'orientació sexual, per trencar alguna norma de gènere o expectatives familiars, entre d'altres aspectes), aspectes relacionats amb pors socials o per sentir que no encaixen en els cànons de bellesa establerts. Algunes de les joves que han estat derivades a serveis psicològics es queixen de no tenir el servei al municipi, de la poca freqüència, de canvis de professional i haver de tornar a explicar tota la situació, de manca de comprensió i empatia per part dels equips professionals, des d'una perspectiva intercultural o de diversitat afectiva, sexual i de gènere.

La pràctica esportiva es considerada per la majoria de persones que ha participat en la diagnosi com un hàbit indispensable per una bona qualitat de vida. No obstant això, es percep que la paritat no és una realitat en l'esport del municipi. Encara hi ha concepcions de l'esport que responen a estereotips de gènere. Es considera que aquests estereotips afecten en major mesura als nois que volen practicar esports considerats socialment "de noies". Tot i així, també es reconeixen avanços, com per exemple la promoció de l'esport femení per part de la Unió esportiva l'Estartit, del club de Rugby Senglars de Torroella o de l'esport sense estereotips de gènere del Petit Montgrí en moviment.

Algunes veus han fet menció d'una pràctica esportiva diferent entre els nois musulmans i les noies musulmanes, sent la d'aquestes una pràctica més minoritària.

"Caldria tractar de cara el fet que les nenes musulmanes de Torroella i l'Estartit no acostumen a realitzar cap mena d'esport, en canvi els nens del mateix entorn sí que practiquen esports d'equip".

Algunes dones d'origen marroquí expressen la necessitat de fer esport, per sentir-se millor, alliberar estrès, relacionar-se amb altres dones, etc, però voldrien activitats esportives només per a dones. Aquesta necessitat ha estat escoltada per l'Administració local i s'han ofert cursos de gimnàstica per a dones marroquines, però també provoca tensions entre el personal tècnic, ja que es considera que pot ser contrari als objectius d'igualtat. Aquesta percepció en relació a les activitats no mixtes, ha emergit en relació a altres activitats, però no d'una forma tan marcada o no com una interpretació de submissió al gènere masculí. Per exemple en relació amb els cursos d'autodefensa feminista, tot i que hi ha veus que apostarien per cursos mixtos, en general s'entén com una estratègia empoderadora que s'adrecen a dones o a dones i persones amb identitats i expressions de gènere dissidents. Tanmateix, hi ha consens en la necessitat de tenir espais per poder parlar-ne i reflexionar comunitàriament garantint la participació de persones amb diferents posicionaments i necessitats, per tal d'escoltar tots els punts de vista.

En relació als espais i continguts de promoció de la salut que es troben a faltar es destaquen: espais de cura, d'intercanvi de coneixements i d'experiències, sortides conjuntes entre dones sense criatures, espais de criança, espais de canguratge, salut menstrual, salut sexual des d'una perspectiva feminista i LGTBIQ+, salut mental, espais on practicar esport només entre dones, gestió de les emocions, de l'estrès i la fatiga. Respecte als serveis de salut pública es veu necessària la formació del personal sociosanitari en perspectiva de gènere, de diversitat afectiva, sexual i de gènere, interculturalitat i d'educació afectivosexual amb perspectiva feminista.

5.8.1 PRINCIPALS ACCIONS DESENVOLUPADES

- Tallers d'educació afectiva-sexual als centres educatius i espai jove (Estartit).
- Punt jove de salut a l'institut.
- Promoció de l'esport i de les activitats esportives amb una comunicació no sexista.
- Tallers de gimnàstica adreçat a un grup informal de dones d'origen marroquí.
- Reconeixement a les xarxes socials de les dones esportistes de Torroella i l'Estartit.
- Promoció d'activitats esportives per infants, joves i ciutadania en general, tant a Torroella de Montgrí com l'Estartit.
- Avançar en la paritat de gènere en l'elecció de les persones o clubs guardonats en la festa de l'Esport.
- Circuit d'orientació per promoure l'activitat física d'una forma lúdica i per a tots els públics.
- Tallers d'iniciació a la dansa per alumnat de 6è i 1r ESO de l'Escola Guillem de Montgrí, del Col·legi Sant Gabriel i de l'INS Montgrí.

5.9 RECALL DE PROPOSTES

A continuació es recullen les propostes més compartides durant el procés de la diagnosi.

5.9.1 CANVI INSTITUCIONAL

- Formació en perspectiva de gènere bàsica, interseccional i comunitària.
- Establiment d'una Tècnica d'Igualtat municipal, d'un espai físic que centralitzi les polítiques d'Igualtat i creació d'un servei d'atenció a les dones municipal amb assessorament psicològic i legal.
- Difusió del Pla. Presentar-lo en un acte festiu amb la participació de ciutadania, recursos tècnics i polítics.
- Pressupost específic associat al Pla i a la implementació de les polítiques d'Igualtat.
- Polítiques que posin la mirada en les necessitats de les dones migrades i racialitzades.
- Polítiques adreçades a dones grans, especialment amb situació de soledat no desitjada.
- Polítiques d'Igualtat articulades amb les polítiques de Diversitat, afectiva, sexual i de gènere.
- Fer política amb més participació social.
- Espais de relació tècnica, tècnica-política, tècnica, política i ciutadana.
- Més visibilitat de les polítiques d'Igualtat i millorar els canals de difusió. Espai propi al web i hashtag d'Igualtat.
- Espais per reflexionar i fer propostes conjuntes entorn les problemàtiques més compartides: habitatge, racisme, educació afectiva-sexual, drets laborals, mobilitat, etc.
- Llenguatge incliusiu en les comunicacions externes i internes de l'Ajuntament.
- Punt d'assessorament legal per persones racialitzades: dificultats per trobar feina, regularitzar la documentació o conèixer els seus drets laborals.

- Redistribuir recursos entre Torroella i l'Estartit.
- Paritat en els esdeveniments interns i públics de l'Ajuntament.
- Visibilitzar el compromís institucional i l'adhesió a les campanyes de dies commemoratius.
- Avançar en la inclusió de clàusules d'igualtat en el plec de clàusules tècniques dels contractes i subvencions de l'Ajuntament.

5.9.2 VIOLÈNCIES DE GÈNERE

- Millorar la coordinació del circuit d'abordatge de les violències masclistes del municipi.
- Programa estable de formacions i espais de trobada per afavorir l'empoderament individual, familiar i col·lectiu de les dones.
- Suport institucional a les iniciatives ciutadanes per l'erradicació i la prevenció de les violències de gènere.
- Campanyes sobre violències de gènere a l'espai públic, festes i entorns d'oci nocturn. Punt lila: més hores, més localitzacions. Reforçar LGTBIQfòbies i incorpora racisme.
- Accions adreçades a homes agressors, homes en general i per oferir diferents models de masculinitats més igualitàries.
- Accions adreçades a dones, trans i persones no binàries com autodefensa feminista.
- Jornades sobre el feminisme: història, objectius, diferents feminismes, etc.

5.9.3 ECONOMIA I ORGANITZACIÓ DEL TEMPS

- Campanyes per promoure la corresponsabilitat etc.
- Posar les cures al centre.
- Serveis de canguratge, garantir que la informació del servei arriba a totes les dones.
- Visibilitzar dones amb trajectòries laborals no estereotipades i especialment des de valors d'economia social i solidària.
- Accions de sensibilització amb les empreses per reforçar la contractació per competències.
- Ampliar i millorar oferta de cursos des d'una perspectiva de gènere (horaris, espais, etc).
- Jornada de bones pràctiques públiques i privades per afavorir la conciliació laboral.
- Foment de l'accés a l'ocupació a dones en situació d'especial vulnerabilitat.

5.9.4 PARTICIPACIÓ

- Reforçar la programació cultural des d'una perspectiva de gènere. Més programació cultural gratuïta i des d'una perspectiva de gènere interseccional a les biblioteques i equipaments públics del municipi.
- Sensibilitzar festivals, etc. no organitzats per l'Ajuntament per avançar en la construcció d'una cultura amb perspectiva de gènere.
- Impulsar processos de creació cultural comunitària.
- Visibilitzar artistes dones, persones LGTBIQ+ i racialitzades.
- Incrementar la presència de continguts culturals amb perspectiva de gènere en els mitjans de comunicació locals.
- Espais de relació i intercanvi entre dones amb diversitat de cultures, edats, capacitats i experiències de vida.
- Fer unes festes del poble amb més participació de dones, amb perspectiva de gènere i des de criteris de diversitat cultural, edat, etc.
- Campanyes per visibilitzar dones en diferents àmbits (econòmic, artístic, activisme, científic, etc), tant del municipi com a nivell mundial i des d'una perspectiva de diversitat.

- Reconèixer i promoure la recuperació de la història i la memòria local des de les dones.
- Continuar amb la incorporació de noms de dones en el nomenclàtor.
- Formació en perspectiva de gènere a les entitats.
- Generar més espais de relació comunitària.
- Impuls a l'associacionisme de les dones i de grups feministes.

5.9.5 EDUCACIÓ

- Passar de tallers puntuals a una coeducació transversal.
- Grup de treball per estratègia de coeducació a nivell de municipi.
- Jornada per intercanviar experiències en igualtat de gènere en l'àmbit educatiu.
- Extraescolars gratuïtes i amb perspectiva de gènere.
- Ampliar l'oferta formativa formal i no formal des d'una perspectiva de gènere: temàtiques, horaris, formats, públics, etc.
- Promoure una prevenció de les violències de gènere no cisheteronormativa i intercultural.
- Figura tècnica de joventut, reforçar espai jove de Torroella des d'una perspectiva de gènere interseccional.
- Educació en gènere i afectivo-sexual des d'etapa infantil i al llarg de la vida.
- Repensar el model pedagògic de les classes de català adreçades a dones com espais d'empoderament individual i de participació comunitària.
- Enfortir les AFA, els espais familiars i de criança del municipi.
- Fer propostes innovadores a la Llar de persones jubilades.

5.9.6 URBANISME

- Millorar la il·luminació de les zones fosques.
- Marxes exploratòries amb participació de persones, especialment dones, i des de criteris de diversitat.
- Mapa per identificar aspectes positius i a millorar.
- Ampliar l'oferta de transport públic.
- Més zones verdes, jardins, pistes esportives, etc. des d'una perspectiva de gènere i intergeneracional.
- Revisar i aprovar el Pla local de Mobilitat.
- Jornada per donar a conèixer l'urbanisme feminista.

5.9.7 SALUT, SALUT SEXUAL I REPRODUCTIVA I ESPORT

- Educació afectiva i sexual des de l'edat pre-escolar i des d'una perspectiva feminista i intercultural.
- Jornades o formacions sobre aspectes de la salut que afecten més o de forma específica a les dones.
- Pla estratègic de l'Àrea d'esports des d'una perspectiva de gènere interseccional i comunitària.
- Més oferta d'activitats esportives, des d'una perspectiva de gènere i per totes les edats.
- Promoure esports mixtes i no competitius.
- Formació del personal sociosanitari en perspectiva de gènere interseccional.
- Formació personal esportiu (públic i entitats) en perspectiva de gènere interseccional.
- Reconèixer i visibilitzar dones esportistes del municipi i d'arreu.
- Activitats esportives i de promoció de la salut només per a dones.
- Fomentar la participació de les entitats i clubs esportius en la celebració de dies commemoratius (8m,25, 28j, etc.).

- Revisió i canvis estructurals dels equipaments esportius per fer-los més inclusius (dones, persones LGTBIQ+, diversitat funcional, edat, etc).

06

EIXOS ESTRATÈGICS

Aquest apartat s'estructura a partir de 7 eixos estratègics que conformen el III Pla local d'Igualtat de gènere de Torroella de Montgrí 2023-2027. Per a cadascun dels eixos es fa una petita introducció, es presenten els objectius, les accions que es portaran a terme per assolir-los i els indicadors que en mesuraran l'assoliment.

6.1 EIX 1. COMPROMÍS INSTITUCIONAL

Aquest eix persegueix un canvi en les pràctiques i en la cultura organitzativa institucional per tal d'enfortir, ampliar i consolidar la incorporació de la perspectiva de gènere en totes les àrees de l'Ajuntament.

Es tracta d'un projecte de canvi ambiciós que suposa un procés de revisió i autocrítica i que pot comportar malestars, resistències, frustracions, decepcions, però també curiositat, alegria, il·lusió i motivació per enfortir les relacions entre professionals dels diferent àmbits de l'Ajuntament i per millorar l'atenció i la garantia dels drets de les dones i del conjunt de la ciutadania. Són emocions que s'han d'acollir i tenir en compte per garantir l'èxit del procés. També hem de tenir en compte que aquest canvi institucional està emparat per diverses legislacions que s'han de prendre en consideració.

En l'àmbit estatal, la Llei 30/2003, de 13 d'octubre, incorpora l'obligació de realitzar la valoració de l'impacte de gènere en totes les disposicions normatives elaborades pel Govern. La Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, obliga a incorporar la igualtat com a principi d'actuació de tots els poders públics (art. 15); definint els criteris d'actuació d'igualtat de gènere de les administracions públiques en l'àmbit de les seves competències i en l'ocupació pública (art. 51), i establint que les administracions han de definir i implementar plans d'igualtat de caràcter intern. En l'àmbit català, l'any 2001 s'aprova una llei que fixa la necessitat d'avaluar l'impacte de gènere de tota la normativa. L'Estatut d'autonomia de 2006 també recull l'obligació dels poders públics de garantir la transversalitat de la perspectiva de gènere i de les dones en totes les polítiques públiques. El 2015 la Llei 17/2015, d'igualtat efectiva de dones i homes, estableix que els ens locals han d'aprovar un pla d'igualtat de dones i homes de forma obligatòria i que s'ha d'incorporar la perspectiva de gènere en les polítiques referides a la funció pública.

A Torroella de Montgrí la transversalitat de gènere es troba en un estat incipient, però no partim de zero. La transversalitat ja era un dels principis rectors del Pla anterior (2018-2021). Per assolir aquest objectiu es proposen una sèrie d'actuacions relacionades amb la formació del personal de l'Administració pública (recursos tècnics i polítics), la transversalització de les polítiques d'Igualtat en els plans, programes i mesures clau del Consistori i la comunicació inclusiva (tant de caràcter intern com extern).

Un element clau per assolir la transversalitat de gènere és el foment de la participació per a incorporar dones, entitats i grups de dones i feministes, així com persones expertes en el disseny i el seguiment de les polítiques d'Igualtat del municipi. Aquestes accions estan incorporades a l'eix 4, on s'exposen les mesures de participació social, comunitària i institucional.

Aquest primer eix, de caràcter intern, és la base per impulsar, projectar i consolidar el compromís institucional per produir un canvi institucional sistemàtic cap a un bon govern en termes d'equitat de gènere.

OBJECTIUS

- **OBJECTIU 1.** Enfortir, ampliar i consolidar la incidència de les polítiques d'igualtat en el conjunt de polítiques de l'Ajuntament.
- **OBJECTIU 2.** Garantir la perspectiva de gènere en la comunicació interna i externa de l'Ajuntament.

EIX 1. COMPROMÍS INSTITUCIONAL			
OBJECTIU 1. Enfortir, consolidar i ampliar la incidència de les polítiques d'igualtat d'àmbit local.			
ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀREES IMPLICADES
A1. Aprovació del III Pla d'Igualtat de gènere i de l'establiment del compromís en la seva implementació, seguiment i avaluació.	Aprovació del Pla	2023	Alcaldia i Ple Municipal
A2. Previsió i planificació dels Recursos Econòmics i Humans necessaris per a una òptima implementació del Pla. Consolidar la figura tècnica d'Acció Social i d'Igualtat, com a referent tècnic del Pla i del desenvolupament de les polítiques d'Acció Social i d'Igualtat del municipi.	- Establiment d'una figura tècnica d'Acció Social i d'Igualtat estable. - Augment del pressupost destinat a les polítiques d'igualtat. - Identificació de les persones de referència d'igualtat de cada àrea.	2023	Alcaldia i Àrea d'Atenció a la Ciutadania amb implicació de totes les àrees.
A3. Creació d'una comissió tècnica, política i comunitària per coordinar, implementar, fer el seguiment i l'avaluació del III Pla d'Igualtat de gènere. Es vetllarà per afavorir una participació ciutadana des de criteris de diversitat: especialment dones, grups de dones i entitats (de diferents edats, cultures i religions, àmbits...) i persones expertes. Es vetllarà per articular aquesta Comissió amb altres espais de participació amb objectius i accions similars per afavorir la transversalitat, la participació i no duplicar	- Existència de la Comissió i tipologia de les persones participants. - Existència d'un document anual de caràcter operatiu que reculli les responsabilitats específiques de cada àrea en relació a la implementació de cada una de les accions. - Existència d'informes d'avaluació anuals.	2023-2027	Implicació de tots els àmbits, liderat per l'Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, i per la figura tècnica d'Acció comunitària i d'Igualtat.

estructures. Especialment pel contingut del Pla amb les mesures que deriven del Pla municipal de Salut, Benestar i Desenvolupament Sostenible i del Pla per la Diversitat afectiva, sexual i de gènere del Baix Empordà al que el Consistori està adherit.			
A4. Difusió i promoció del III Pla d'Igualtat de gènere entre representants polítics, personal tècnic i ciutadania.	• Nombre de presentacions del Pla realitzades i tipologia de públic al que s'adrecen.	2023-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, i figura tècnica d'Acció comunitària i d'Igualtat.
A5. Implementar formació interna, adreçada a personal tècnic i polític, per afavorir el desenvolupament de polítiques públiques des d'una perspectiva de gènere, des d'un abordatge interseccional de les desigualtats. Formacions que recullin les diferents necessitats formatives: bàsica, interseccional i especialment en el creuament amb diversitat afectiva, sexual i de gènere, interculturalitat i participació comunitària.	• Nombre i durada de formacions en perspectiva de gènere de caràcter bàsic i general. • Nombre i durada de formacions en perspectiva de gènere interseccional i en el creuament amb interculturalitat i participació comunitària. • Nombre i durada de formacions i/o assessoraments en perspectiva de gènere realitzades amb les persones de referència d'igualtat de cada àrea. • Avaluació quantitativa i qualitativa de les formacions realitzades.	2023-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, i figura tècnica d'Acció comunitària i d'Igualtat.
A6. Desenvolupament i consolidació d'un sistema de recollida de dades desagregada per gènere en els programes i serveis de l'Ajuntament.	• Existència de dades desagregades per gènere.	2023-2027	Implicació de tots els àmbits, liderat Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, i figura tècnica d'Acció comunitària i d'Igualtat.
A7. Enfortir i ampliar el treball en xarxa per transversalitzar la perspectiva de gènere en el conjunt de les polítiques municipals i	• Creació d'espais de relació tècnica i política entre diferents àrees de l'Ajuntament. • Nombre de reunions i trobades realitzades.	2023-2027	Implicació de tots els àmbits, liderat per Àrea d'Atenció a la

participar en les propostes de caire comarcal.	• Tipologia d'accions i continguts en matèria d'Igualtat elaborats conjuntament entre diferents àrees de l'Ajuntament. • Nombre de reunions i trobades realitzades a nivell comarcal. • Tipologia d'accions i continguts en matèria d'Igualtat elaborats conjuntament entre diferents ajuntaments a nivell comarcal.		Ciutadania, EMD l'Estartit, i figura tècnica d'Acció comunitària i d'Igualtat.
A8. Avançar en l'articulació entre les polítiques d'igualtat de gènere i les polítiques de diversitat afectiva, sexual i de gènere del municipi (i des d'una perspectiva interseccional).	• Nombre d'accions que s'han realitzat creuant les dues perspectives.	2023-2027	Implicació de tots els àmbits, liderat Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, i figura tècnica d'Acció comunitària i d'Igualtat.
A9. Vetllar pel coneixement i el compliment del Pla d'Igualtat intern de l'Ajuntament. La igualtat de tracte del personal municipal. Pla d'igualtat. Títol 6, art 96 del Conveni/Acord de les condicions de treball del personal laboral i funcionari de l'Ajuntament de Torroella de Montgrí.	• Creació Comissió d'igualtat integrada per personal de l'Ajuntament en representació de la part institucional, de la part social (representació sindical) i per altre personal municipal. • Nombre de reunions de la Comissió d'Igualtat. • Nombre de presentacions i/o informacions sobre el Pla d'Igualtat intern.	2023-2027	Recursos Humans Ajuntament de Torroella i EMD l'Estartit. Comissió d'Igualtat
A10. Vetllar pel coneixement i el compliment del Protocol per a la prevenció, la detecció, l'actuació i la resolució de situacions d'assetjament psicològic, sexual, per raó de sexe o orientació sexual i altres discriminacions a la feina.	• Creació de la Comissió de prevenció i actuació en casos d'assetjament laboral. • Nombre de reunions de la Comissió. • Nombre de seguiments i d'activacions del Protocol del Pla de gènere intern. • Valoració de les persones implicades en cas d'haver activat el Protocol.	2023-2027	Recursos Humans Ajuntament de Torroella i EMD l'Estartit. Comissió de prevenció i actuació en casos d'assetjament laboral.

EIX 1. COMPROMÍS INSTITUCIONAL

OBJECTIU 2.

Incloure la perspectiva de gènere en la comunicació interna i externa de l'Ajuntament.

ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀREES IMPLICADES
A1. Incorporació d'un llenguatge inclusiu i no sexista en les comunicacions internes i externes de l'Ajuntament i dels mitjans de comunicació locals.	• Nombre i durada de formacions en comunicació inclusiva i amb perspectiva de gènere i perfils participants desagregats per gènere i àrea. • Valoració quantitativa i qualitativa de la formació per part de les persones participants.	2023-2027	Implicació de tots els àmbits i àrees de l'Ajuntament i EMD l'Estartit i especialment Comunicació.
A2. Generar continguts de comunicació amb perspectiva de gènere per: • Informar de les accions desenvolupades pel Consistori i per les entitats del municipi en matèria d'Igualtat de gènere i de Diversitat afectiva, sexual i de gènere. • Donar a conèixer qüestions relacionades principalment amb les dones i persones LGTBIQ+ (des de criteris de diversitat i prioritant les experiències més minoritzades). • Visibilitzar vivències de les masculinitats més igualitàries, plurals, saludables i respectuoses. • Ampliar els continguts relacionats amb la igualtat de gènere i de la prevenció de les violències masclistes i LGTBIQfòbiques en el web, les xarxes socials i mitjans de comunicació locals.	• Nombre de notícies d'igualtat de gènere i de Diversitat afectiva sexual i de gènere publicades al web i a les xarxes socials de l'Ajuntament. • Freqüència d'ús de la ràdio per difondre continguts d'Igualtat. • Nombre d'elements de comunicació en matèria d'Igualtat generats a les revistes i l'agenda de cultura locals.	2023-2027	Implicació de tots els àmbits i àrees de l'Ajuntament i EMD l'Estartit, especialment Comunicació.

6.2 EIX 2. VIDES LLIURES DE VIOLÈNCIES DE GÈNERE

Aquest eix contempla una sèrie d'accions per enfortir l'abordatge (des de la vessant de la prevenció com la detecció, l'atenció i la reparació) de les violències de gènere, on s'inclouen les violències masclistes, sexuals i LGTBIQfòbiques, des d'una perspectiva d'empoderament individual, familiar i comunitari.

L'abordatge de les violències de gènere suposa una sèrie de reptes. El primer fa referència a l'existència de comportaments i violències tan normalitzades que passen desapercebudes. En aquest sentit es considera essencial desenvolupar accions per enfortir l'abordatge de les violències masclistes del municipi des d'una perspectiva d'empoderament individual, familiar i comunitari que contempli accions adreçades a les dones, però també per a les persones agressores i per al conjunt de la ciutadania. En aquest canvi de mirada, resulta essencial generar espais per repensar la masculinitat i oferir models de masculinitats més plurals, igualitàries i saludables. Des d'una vessant comunitària, també és important continuar, enfortir i ampliar el suport institucional a les iniciatives ciutadanes per l'erradicació i la prevenció de les violències masclistes i del Punt Lila, així com millorar l'articulació de les accions per abordar les violències masclistes, sexistes i LGTBIfòbiques en entorns festius i d'oci nocturn.

OBJECTIUS

- **OBJECTIU 1.** Enfortir l'abordatge de les violències masclistes des d'una perspectiva d'empoderament individual, familiar i comunitari.
- **OBJECTIU 2.** Afavorir formes de masculinitats més plurals, igualitàries i saludables.
- **OBJECTIU 3.** Consolidar i ampliar l'abordatge de violències de gènere (masclistes, sexuals i LGTBIfòbiques) en entorns festius i d'oci nocturn.

EIX 2. VIDES LLIURES DE VIOLÈNCIES DE GÈNERE

OBJECTIU 1.

Enfortir l'abordatge de les violències masclistes des d'una perspectiva d'empoderament individual, familiar i comunitari.

ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀREES IMPLICADES
A1. Revisar i reforçar els mecanismes de coordinació, cooperació i treball en xarxa entre els diferents agents que formen part del circuit local d'actuació envers les violències masclistes per tal de consolidar, ampliar i millorar l'abordatge des d'una perspectiva individual, familiar i comunitària.	- Avaluació general del funcionament i l'operativitat del protocol i circuit existents, per detectar aspectes de millora: identificació d'agents implicats i establiment de tasques, canals de comunicació i com utilitzar-los, derivació tenint en compte les possibles dificultats d'accés als serveis que no se situen al propi municipi. - Nombre de comunicacions adreçades a la ciutadania que informin sobre l'existència i el funcionament del circuit, dels serveis i recursos d'abordatge de les violències masclistes disponibles al municipi i a la comarca.	2023-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea de Serveis Socials, Seguretat ciutadana, tots els agents implicats en el circuit de violències a nivell municipal i comarcal. figura tècnica d'Acció comunitària i d'Igualtat.
A2. Consolidar els serveis d'atenció a les dones i d'abordatge de les situacions de violència masclista per garantir l'atenció psicològica i social de les dones i llurs infants i joves.	- Nombre de dies i hores que s'ofereix el servei. - Nombre de dones ateses. - Nombre d'infants i joves atesos. - Recollida d'altres criteris de diversitat: Torroella/l'Estartit, origen cultural, situació laboral, edat, etc.	2023-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea de Serveis Socials, figura tècnica d'Acció comunitària.
A3. Impulsar un programa estable de formacions i espais de trobada per afavorir l'empoderament individual, familiar i col·lectiu de les dones del municipi i atenent a criteris de diversitat (territorial, edat, cultura, religió, interessos, orientació sexual, classe social...).	- Nombre i tipologia d'accions desenvolupades. - Nombre de persones participants desagregades per gènere i altres criteris de diversitat (com territori, edat, cultura o diversitat funcional). - Valoració qualitativa de les persones participants.	2023-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea de Serveis Socials, figura tècnica d'Acció comunitària

A3. Donar suport institucional a les iniciatives ciutadanes per l'erradicació i la prevenció de les violències de gènere, celebrar de forma institucional i comunitària les diades commemoratives (19f, 8m, 25n, 17m, 28j...) així com promoure iniciatives comunitàries de forma continuada, més enllà d'aquests dies commemoratius.	• Nombre i tipologia de les accions recolzades. • Nombre i tipologia de les accions impulsades directament per l'Ajuntament. • Nombre i perfil de persones participants en les accions comunitàries impulsades per l'Ajuntament.	2023-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit. Àrea de Serveis Socials, Participació Ciutadana, Comunicació i altres àrees en funció de les accions comunitàries impulsades. Figura tècnica d'Acció comunitària i d'Igualtat
---	--	-----------	---

EIX 2. VIDES LLIURES DE VIOLÈNCIES DE GÈNERE

OBJECTIU 2.

Afavorir formes de masculinitats més plurals, igualitàries i saludables.

ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀREES IMPLICADES
A1. Impulsar un programa estable de formacions i espais de trobada adreçats a homes, així com al conjunt de la població per repensar les masculinitats des de plantejaments més plurals, igualitaris i saludables.	• Nombre i tipologia d'accions realitzades. • Perfil de les persones participants desagregat per gènere. • Valoració de les persones participants.	2024-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, figura tècnica d'Acció comunitària i d'Igualtat. Àrea de Serveis Socials.
A2. Afavorir la participació dels homes en les activitats de promoció de la igualtat de gènere i de la diversitat afectiva, sexual i de gènere.	• Nombre i tipologia d'accions realitzades per afavorir la participació d'homes. • Increment de la participació d'homes. • Perfil dels homes participants.	2023-2027	Implicació de totes les Regidories i Àrees, especialment Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Figura tècnica d'Acció comunitària i d'Igualtat.

EIX 2. VIDES LLIURES DE VIOLÈNCIES DE GÈNERE

OBJECTIU 3.

Consolidar i ampliar l'abordatge de violències masclistes, sexuals i LGTBIfòbiques en entorns festius i d'oci nocturn.

ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀREES IMPLICADES
A1. Reforçar el protocol d'Actuació Davant les Violències sexuals en espais públics i entorns d'oci nocturn, consolidant i ampliant l'acció del Punt Lila.	• Nombre de vegades i localitzacions del Punt Lila. • Ampliació de les localitzacions i les franges horàries del Punt Lila (festes majors de Torroella, zona platja, bars i festival Itaca l'Estartit). • Tipo de materials i activitats de prevenció del Punt Lila. • Nombre i tipologia d'intervencions del Punt Lila. • Campanya informativa sobre el Punt Lila, sobre el protocol d'actuació en cas d'agressió, així com de prevenció de violències de gènere (masclistes, sexuals i LGTBIfòbiques) en entorns festius i d'oci nocturn, articulada amb les polítiques d'Igualtat del municipi i Punt Jove de Salut. • Nombre d'hores i tipologia de formació especialitzada per a les persones que formen part de barraques i altres agents relacionats amb el Punt Lila. • Nombre i perfil de persones participants desagregades per gènere i entitat. • Valoració de la formació per part de les persones participants. • Valoració del Punt Lila, de la campanya i del protocol per part de les persones/entitats participants i de la ciutadania.	2023-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea de Serveis Socials, Àrea de Salut, Participació, Joventut, Seguretat Ciutadana. Figura tècnica d'Acció comunitària i d'Igualtat

A2. Campanya comunitària de prevenció i sensibilització adreçada a la ciutadania sobre les violències masclistes, sexuals i LGTBIfòbiques a l'espai públic en entorns d'oci nocturn amb la participació d'establiments d'oci nocturn, comerços, barraques, comissió de festes, CAP, espai jove, centres educatius...	• Nombre de reunions realitzades i tipologia de participants. • Nombre i actuacions realitzades. • Nombre i perfil de les persones/entitats/agents participants en la campanya. • Valoració de la campanya per part de la ciutadania i del grup motor.	2023-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea de Serveis Socials, Àrea de Salut, Participació, Joventut, Educació, Seguretat Ciutadana. Figura tècnica d'Acció comunitària i d'Igualtat
A3. Avançar en la incorporació d'altres tipologies de violències com el racisme.	• Nombre de reunions realitzades amb ciutadania i entitats (especialment racialitzades) per dissenyar de forma participada el proposta. • Nombre i tipologia de participants. • Nombre i actuacions realitzades. • Valoració de les accions realitzades per part de ciutadania i entitats (especialment racialitzades).	2024-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea de Serveis Socials, Àrea de Salut, Participació, Joventut, Educació, Seguretat Ciutadana. Figura tècnica d'Acció comunitària i d'Igualtat
A4. Avançar en la construcció d'unes festes populars amb perspectiva de gènere (equitat en la programació de dones i persones LGTBQ+, continguts relacionats amb el gènere i la diversitat afectiva, sexual i de gènere, des d'una perspectiva interseccional).	• Increment de participació de dones i persones LGTBQ+ com a creadores en la programació. • Nombre d'espectacles i propostes amb continguts específics sobre gènere i diversitat afectiva, sexual i de gènere. • Nombre i tipologia entitats/agents que participen en el disseny de les festes populars per incorporar la perspectiva de gènere. • Nombre de persones desagregades per gènere i cultura, edat, etc. • Valoració de les accions realitzades des d'una perspectiva de gènere.	2024-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea de Serveis Socials, Participació, Joventut, Figura tècnica d'Acció comunitària i d'Igualtat.

6.3 EIX 3. ECONOMIA PER A LA VIDA I ORGANITZACIÓ DEL TEMPS

Aquest eix parteix d'una concepció de l'economia feminista amb valors d'economia social i solidària, que posa al centre les necessitats bàsiques de totes les persones, articulant i tenint en compte el conjunt de treballs i de tasques que cada persona ha de realitzar per assolir el seu desenvolupament individual, familiar i comunitari.

Seguint aquesta concepció de l'economia i per avançar en la corresponsabilitat pública vers les cures, aquest eix contempla actuacions adreçades al foment de la corresponsabilitat i al repartiment equitatiu dels treballs, les cures i els usos del temps per afavorir una conciliació laboral, familiar, personal i comunitària. Aquest eix també incorpora actuacions adreçades a fomentar una ocupació sense estereotips i desigualtats de gènere en els serveis d'ocupació públics i en col·laboració amb el teixit empresarial del municipi i la seva zona d'influència.

OBJECTIUS

- **OBJECTIU 1.** Fomentar la corresponsabilitat i el repartiment equitatiu dels treballs i els usos del temps per afavorir la conciliació laboral, familiar, personal i comunitària.
- **OBJECTIU 2.** Fomentar una ocupació sense estereotips i desigualtats de gènere tant en els serveis d'ocupació públics com en col·laboració amb el teixit empresarial.

EIX 3. ECONOMIA PER A LA VIDA I ORGANITZACIÓ DEL TEMPS

OBJECTIU 1

Fomentar la corresponsabilitat i el repartiment equitatiu dels treballs i els usos del temps per afavorir la conciliació laboral, familiar, personal i comunitària

ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀREES IMPLICADES
A1. Impuls i difusió de recursos i serveis específics com el programa <i>Dona't Temps</i> , per a la millora de la qualitat de vida de les persones cuidadores amb persones a càrrec. Difusió i comunicació amb perspectiva de gènere interseccional per arribar al conjunt de dones de Torroella de Montgrí i l'Estartit, en tota la seva diversitat.	• Nombre i tipologia d'accions d'informació i comunicació realitzades. • Nombre i tipologia de persones (gènere, cultura, edat, territori) i entitats que utilitzen el recurs. • Valoració qualitativa de les persones/entitats participants.	2023-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea de Serveis Socials, Àrea de Salut, Comunicació. Promoció econòmica i Desenvolupament. Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat.
A2. Accions de sensibilització i elaboració de materials per a fomentar la corresponsabilitat en l'àmbit familiar i la implicació del conjunt de la unitat de convivència en la planificació i l'execució de tasques domèstiques i de cura.	• Nombre i tipologia d'accions i materials realitzats. • Grau de participació d'entitats i col·lectius de dones, homes i feministes, així com de persones a títol individual en el disseny, execució i avaluació de les accions i materials de sensibilització. • Nombre de participants en les accions de sensibilització desglossats per gènere i altres criteris de diversitat (edat, cultura, territori, etc).	2023-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea de Serveis Socials, Àrea de Salut, Comunicació. Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat.

A3. Revisió de l'oferta, l'organització i la comunicació dels cursos de formació, activitats culturals, esportives i de participació comunitària, per afavorir la participació de les dones i de persones cuidadores.	• Nombre de reunions i de persones/entitats participants per la revisió de l'oferta i l'organització de les activitats públiques del municipi (desagrades per gènere, cultura, edat, territori, etc). • Nombre i tipologia d'accions i canvis organitzatius realitzats. • Increment de la participació de dones i persones cuidadores.		Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea de Serveis Socials, Àrea de Salut, Comunicació. Promoció econòmica i Desenvolupament. Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat.
--	--	--	--

EIX 3. ECONOMIA PER A LA VIDA I ORGANITZACIÓ DEL TEMPS

OBJECTIU 2

Fomentar una ocupació sense estereotips i desigualtats de gènere tant en els serveis d'ocupació públics com en col·laboració amb el teixit empresarial.

ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀREES IMPLICADES
A1. Avançar en la inclusió de clàusules d'igualtat en el plec de clàusules tècniques dels contractes que realitza l'Ajuntament amb empreses proveïdores de serveis i subvencions a entitats.	• Nombre de plecs que inclouen les clàusules d'igualtat de gènere. • Nombre de convocatòries que inclouen clàusules d'igualtat de gènere.	2023-2027	Alcaldia, Recursos Humans, Secretaria
A2. Foment de l'accés a l'ocupació a dones en situació d'especial vulnerabilitat a través del plans ocupacionals i dels serveis d'ocupació i promoció econòmica: majors de 45 anys, dones que han patit violència masclista, dones trans, dones racialitzades, dones joves, dones lesbianes i bisexuals...	• Nombre i perfil de dones que participen dels serveis d'ocupació. • Nombre i perfil de dones que accedeixen a una ocupació a través de plans ocupacionals i altres vies de contractació pública. • Nombre i perfil de dones que accedeixen a una ocupació a través dels serveis d'ocupació.	2023-2027	Promoció econòmica i Desenvolupament. Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat.
A3. Accions de sensibilització amb el teixit empresarial del municipi sobre la importància d'aplicar la perspectiva de gènere i afavorir una contractació per competències sense estereotips de gènere.	• Nombre i tipologia d'accions desenvolupades. • Nombre d'empreses participants i dades de participació desagregades per gènere. • Increment de la contractació per competències després de les accions de sensibilització i les formacions.	2023-2027	Promoció econòmica i Desenvolupament.
A4. Reconeixement i visualització de dones amb experiències i trajectòries laborals més invisibilitzades i de bones pràctiques en la promoció de la conciliació i la igualtat de gènere en les empreses del municipi i entorn de proximitat a partir de jornades o de campanyes a les xarxes socials...	• Nombre i tipologia d'accions desenvolupades. • Nombre i tipologia d'empreses participants • Nombre de persones participants desagregades per gènere, cultura, edat, etc. • Grau de satisfacció de les persones participants.	2024-2027	Promoció econòmica i Desenvolupament. Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat.

6.4 EIX 4. PARTICIPACIÓ SOCIAL, COMUNITÀRIA I INSTITUCIONAL

Aquest eix incorpora accions per ampliar les formes d'entendre la participació, afavorir la participació de les dones, dels grups de dones i feministes i de les entitats que defensen la igualtat de gènere i de diversitat afectiva, sexual i de gènere, en la presa de decisions relatives a la transversalitat de gènere i a la seva implementació. Cal fomentar l'empoderament individual i comunitari, introduir canvis en la forma de dissenyar, executar i avaluar les polítiques públiques, per afavorir que les dones i les persones LGTBIQ+, en tota la seva diversitat, tinguin presència i participació en igualtat de condicions i d'oportunitats.

Aquest eix també contempla la participació a través de la cultura i la recuperació de la memòria col·lectiva de les dones. Es plantegen accions per enfortir la perspectiva de gènere en la programació i els equipaments culturals existents, per crear noves línies de programació amb presència de dones i persones LGTBIQ+ creadores, així com nous continguts per fer visibles les realitats de les dones i persones LGTBIQ+, especialment amb experiències més minoritzades.

Aquest eix també contempla accions per reconèixer el paper i les contribucions de les dones en la història, tant a nivell local com global, contribuint a recuperar la memòria històrica i a generar nous relats de la història passada, present i futura, més plurals, justos i democràtics.

OBJECTIUS

- **OBJECTIU 1.** Fomentar la incorporació de la perspectiva de gènere en els espais de participació, tant a nivell associatiu com institucional.
- **OBJECTIU 2.** Promoure la participació i la visibilitat de les dones en l'espai públic i en l'àmbit comunitari a partir de programació cultural.
- **OBJECTIU 3.** Reconèixer el paper i les contribucions de les dones en la història a nivell local i global, contribuir a recuperar la memòria històrica i a generar relats de la història més plurals, justos i democràtics.

EIX 4. PARTICIPACIÓ SOCIAL, COMUNITÀRIA I INSTITUCIONAL			
OBJECTIU 1			
Fomentar la incorporació de la perspectiva de gènere en els espais de participació, tant a nivell associatiu com institucional.			
ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀREES IMPLICADES
A1. Assessorar i afavorir la perspectiva de gènere entre les entitats del municipi.	• Nombre d'assessoraments realitzats. • Nombre de formacions i accions realitzades amb les entitats.	2023-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Participació, Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat.
A2. Suport i impuls a l'associacionisme, a la creació de grups de dones, homes i entitats feministes (des de criteris de participació diversa i perspectiva interseccional).	• Nombre de processos realitzats. • Nombre de grups i entitats formades.	2023-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea Serveis Socials, Participació, Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat.
A3. Promoure una participació paritària en els esdeveniments públics i interns organitzats per l'Ajuntament (des de criteris de participació diversa i perspectiva interseccional).	• % de dones i d'homes o altres identitats de gènere en els actes públics i desagregats per cultura, edat, etc. • % de dones i d'homes o altres identitats de gènere en els actes de caràcter intern, desagregats per cultura, edat, etc.	2023-2027	Alcaldia i totes les àrees.
A4. Incloure la perspectiva de gènere i de diversitat afectiva sexual i de gènere en el conjunt dels espais i processos de participació impulsats per l'Administració local (des de criteris de participació diversa i perspectiva interseccional).	• Nombre de processos participatius que incorporen criteris d'igualtat de gènere i de diversitat afectiva sexual i de gènere i si ho fan des d'una perspectiva interseccional.	2023-2027	Alcaldia i totes les àrees.

A5. Foment de la participació de les dones, grups de dones i LGTBIQ+ en els espais de participació ciutadana (des de criteris de diversitat i perspectiva interseccional), així com afavorir l'acompanyament per poder participar més equitativament a les dones que ho necessitin.	• Nombre i tipologia d'accions realitzades per afavorir la participació de dones. • Increment de la participació de dones i persones LGTBIQ+. • Increment de la participació de dones diverses. • Nombre i tipologia d'accions efectuades per l'acompanyament a la participació.	2023-2027	Totes les àrees, però especialment Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea de Serveis Socials, Àrea de Salut, Participació. Comunicació. Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat.
--	---	------------------	---

EIX 4. PARTICIPACIÓ SOCIAL, COMUNITÀRIA I INSTITUCIONAL			
OBJECTIU 2			
Promoure la participació i la visibilitat de les dones en l'espai públic i en l'àmbit comunitari a partir de programació cultural.			
ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀREES IMPLICADES
A1. Promoure accions participatives en els espais i equipaments públics del municipi, tenint en compte diferents formats, temàtiques, horaris i territori per promoure la participació, l'empoderament i l'intercanvi entre dones del municipi (des de criteris de diversitat i perspectiva interseccional).	• Nombre d'activitats realitzades a l'espai públic. • Nombre i perfil de les dones participants (edat, cultura, territori, LBTQ+). • Grau de satisfacció en relació a l'activitat i a les relacions d'intercanvi entre les dones.	2023-2027	Totes les àrees, però Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea de Serveis Socials, Àrea de Salut, Participació. Comunicació. Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat.
A2. Enfortir, ampliar i repensar el model pedagògic de les classes de català per a dones com a espais d'empoderament individual i col·lectiu, de promoció de relacions comunitàries i interculturals i de promoció dels drets culturals.	• Nombre de cursos de català repensats des d'aquesta lògica. • Nombre i perfil de dones participants. • Nombre d'activitats comunitàries i culturals en les que s'ha participat. • Nombre de trobades i d'intercanvis interculturals amb altres dones del municipi.	2024-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea de Serveis Socials, Àrea de Salut, Participació. Comunicació. Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat. Servei de Normalització Lingüística.

A3. Reforçar i fer més visible la programació dels equipaments culturals que ja estan impulsant una programació amb perspectiva de gènere (Biblioteca, Filosofia a l'Àgora...) i ampliar a continguts des d'una perspectiva interseccional i LGTBIQ+	• Nombre i tipologia d'accions d'informació i comunicació realitzats (des d'una perspectiva de comunicació diversa i inclusiva). • Increment de la participació. • Increment de la diversitat de persones participants.	2023-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea de Serveis Socials, Salut, Participació, Comunicació, Turisme Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat
A4. Sensibilitzar equipaments, festivals culturals, entitats i comissió de festes per augmentar la presència de dones creadores i per incorporar continguts amb perspectiva de gènere (des d'una perspectiva de diversitat i interseccional).	• Nombre i tipologia d'accions realitzades. • Increment de la participació de dones com a creadores, ponents... • Increment de propostes amb continguts i perspectiva de gènere.	2023-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea de Serveis Socials, Salut, Participació, Comunicació. Turisme, Fires. Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat
A5. Suport a les iniciatives de grups, entitats i organitzacions que promoguin la presència i la visibilitat de dones a l'espai públic, cultural i comunitari del municipi.	• Nombre i tipologia d'accions recolzades. • Nombre i perfil de dones participants.	2023-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea de Serveis Socials, Salut, Participació, Comunicació. Turisme, Fires. Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat

A6. Impuls de processos de creació cultural comunitària per afavorir la presència, la participació i la visibilitat de dones amb diverses experiències de vida.	• Nombre de processos culturals comunitaris impulsats. • Nombre i tipologia de participants desagregats per gènere. • Tipologia de continguts generals. • Grau de satisfacció de les persones participants. • Grau de creuament del gènere amb altres eixos de diferenciació com la cultura, religió, edat i orientació sexual.	2024-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea de Serveis Socials, Salut, Participació, Comunicació. Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat
A7. Promoció d'espais de pensament, creació i intercanvi sobre els feminismes, com un moviment plural i divers.	• Nombre i tipologia d'accions desenvolupades. • Nombre i tipologia de participants desagregats per gènere. • Grau de satisfacció de les persones participants. • Grau de percepció del feminisme com un moviment plural i divers. • Grau de creuament del gènere amb altres eixos de diferenciació com la cultura, religió, edat, la diversitat funcional i orientació sexual.	2024-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea de Serveis Socials, Salut, Participació, Comunicació. Turisme. Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat

EIX 4. PARTICIPACIÓ SOCIAL, COMUNITÀRIA I INSTITUCIONAL

OBJECTIU 3

Reconèixer el paper i les contribucions de les dones en la història a nivell local i global, contribuir a recuperar la memòria històrica i a generar nous relats de la història més plurals, justos i democràtics.

ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀREES IMPLICADES
A1. Continuar impulsant la incorporació de noms de dones des de criteris de diversitat en el nomenclàtor dels carrers, places, espais públics i equipaments del municipi.	• Nombre de noms incorporats.	2024-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Participació, Comunicació, Urbanisme. Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat
A2. Impuls d'una programació cultural específica als equipaments culturals i a l'espai públic per visibilitzar les experiències i les contribucions de les dones a la història, des d'una mirada local i global, de diversitat i especialment de les dones amb experiències més invisibilitzades.	• Nombre i tipologia d'accions realitzades. • Nombre de persones participants desagregades. per gènere i des de criteris de diversitat. • Grau de satisfacció de les persones participants.	2024-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea de Serveis Socials, Participació, Comunicació. Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat
A3. Reforçar i donar suport a les iniciatives de les entitats per a la visibilitat de dones destacades en la història del municipi i d'àmbit mundial, i per afavorir espais d'intercanvi de memòries i referents entre dones diverses.	• Nombre i tipologia d'accions recolzades. • Nombre de persones participants desagregades per gènere i des de criteris de diversitat. • Grau de satisfacció de les persones participants.	2024-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea de Serveis Socials, Participació, Comunicació. Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat

EIX 5 COEDUCACIÓ I TRANSMISSIÓ DE VALORS IGUALITARIS

Les experiències que es viuen en els entorns educatius poden contribuir a promoure un desenvolupament personal i comunitari basat en l'autoestima, la lliure expressió, l'empatia i el respecte per les diferències o al contrari, reforçar i augmentar els mandats de gènere cisheteropatriarcal i les desigualtats, discriminacions i violències que se'n deriven.

És per això que aquest eix es planteja accions per afavorir un model de coeducació fomentat en el reconeixement de les potencialitats i individualitats de tot l'alumnat, independentment del seu gènere i/o sexualitat, per potenciar la igualtat real d'oportunitats entre homes i dones, des d'una perspectiva interseccional que tingui en compte com el gènere intersecciona amb altres eixos de diferenciació social com l'edat, la classe social, l'orientació sexual, la cultura i la religió o les capacitats funcionals, per posar alguns exemples. Per assolir aquest objectiu cal una intervenció integral, incloent-hi els diversos nivells educatius al llarg del cicle de vida, agents educatius (escoles, instituts, centre de formació per a persones adultes, entitats de lleure i socioeducatives, famílies, AFA...) i espais educatius (classes, patis escolars, espais extraescolars i de lleure, biblioteca...).

Les accions d'aquest eix es poden treballar de forma transversal amb les accions del Pla Educatiu d'Entorn, el Pla municipal de Salut, Benestar i Desenvolupament Sostenible i el Pla per la diversitat afectiva, sexual i de gènere del Baix Empordà.

OBJECTIU

- **OBJECTIU 1.** Fomentar la coeducació i la transmissió de valors lliures d'estereotips de gènere en totes les etapes educatives, en espais educatius formals i no formals, per a tota la comunitat educativa i des d'una perspectiva comunitària, que inclogui també les entitats i la ciutadania.

EIX 5. COEDUCACIÓ I TRANSMISSIÓ DE VALORS IGUALITARIS

OBJECTIU 1

Fomentar la coeducació i la transmissió de valors lliures d'estereotips de gènere en totes les etapes educatives, en espais educatius formals i no formals, per a tota la comunitat educativa i des d'una perspectiva comunitària, que inclogui també les entitats i la ciutadania.

ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀREES IMPLICADES
A1. Incorporar la perspectiva de gènere i de diversitat afectiva, sexual i de gènere en els diferents espais i etapes educatives de la ciutat per avançar en la construcció d'un model de coeducació transversal a tot el municipi.	• Nombre d'accions informatives sobre formació i recursos existents. • Nombre de formacions per a professionals impulsades. • Nombre i tipologia de persones participants desagregades per gènere i per espai/etapa educativa. • Nombre d'accions de sensibilització i formació per a alumnat realitzades. • Nombre i persones participants desagregades per gènere i per espai/etapa educativa. • Nombre de reunions realitzades per a impulsar la coeducació de forma transversal al municipi i tipologia d'agents participants desagregats per gènere i altres indicadors de diversitat.	2023-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Educació. Joventut. Àrea de Serveis Socials, Àrea de Salut, Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat
A2. Enfortir les AFA, els espais familiars i de criança del municipi, facilitant la formació en temàtiques vinculades a l'educació afectiva, sexual i de gènere i donant suport a les seves iniciatives per a la promoció d'una educació igualitària i respectuosa amb la diversitat de les infàncies, joventuts i famílies.	• Nombre d'accions d'informació realitzades. • Nombre de formacions impulsades. • Nombre i tipologia de persones participants desagregades per gènere i per espai/etapa educativa. • Nombre d'accions recolzades.	2023-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Educació. Joventut. Àrea de Serveis Socials, Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat

A3. Enfortir i ampliar l'oferta formativa sobre temàtiques vinculades a la igualtat i la diversitat afectiva, sexual i de gènere i les accions de prevenció de les violències de gènere (masclistes i LGTBIQfòbiques) adreçades a infants i joves en els centres educatius, a persones adultes a través del Centre de Formació per a persones adultes i a ciutadania en general a través dels equipaments culturals i esportius del municipi.	• Nombre i tipologia de formacions impulsades. • Nombre i tipologia de persones participants desagregades per gènere i per espai/etapa educativa.	2023-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea d'Educació, Joventut, Serveis Socials, Àrea de Salut, Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat
A4. Promoure activitats per visibilitzar trajectòries professionals que no responguin a estereotips de gènere en els centres educatius i a nivell comunitari per contribuir a la lliure elecció vocacional i desenvolupament professional.	• Nombre i tipologia d'accions desenvolupades. • Nombre de persones i empreses participants i dades de participació desagregades per gènere. • % de disminució de la selecció d'estudis amb biaix de gènere.	2023-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea d'Educació, Joventut, Promoció econòmica i Desenvolupament. Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat
A5. Foment d'una oferta de lleure educatiu que no reproduïxi estereotips de gènere i promoció de la participació de noies i nois, en aquelles en que estan infrarepresentades.	• Nombre i tipologia d'accions realitzades i d'agents participants per revisar l'oferta de lleure des d'una perspectiva de gènere. • Nombre de formacions en perspectiva de gènere i en educació afectiva, sexual i de gènere, realitzades amb les entitats de lleure educatiu del municipi. • Nombre i tipologia de modificacions portades a terme en l'oferta de lleure per afavorir una participació en equitat de gènere. • % d'increment de nois i de noies en les activitats on estaven infrarepresentats.	2024-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea d'Educació. Joventut. Serveis Socials, Salut, Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat

A6. Obrir un espai permanent (físic i/o virtual) amb informació, assessorament i acompanyament en l'educació afectiva i sexual des d'una perspectiva feminista interseccional i de diversitat afectiva, sexual de gènere, especial per a joves. Espai articulat amb les formacions que es realitzin als centres educatius, amb el Punt Jove de Salut i al Punt Lila (Pla local de Salut, Benestar i Desenvolupament sostenible).	• Existència de l'espai permanent. • Nombre i tipologia d'assessoraments i d'accions realitzades. • Nombre de reunions amb el Punt Lila i el Punt Jove de Salut. • Tipologia d'articulació amb el Punt Jove de Salut.	2024-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea de Salut, Educació, Joventut Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat
A7. Impulsar l'Espai jove amb una persona tècnica referent i una programació estable amb perspectiva de gènere interseccional, que convisqui i s'articuli amb la programació autogestionada per part del jovent del municipi.	• Existència de la figura tècnica referent. • Nombre i tipologia d'accions impulsades. • Nombre i tipologia de participants desagregats per gènere i altres criteris de diversitat. • Nombre de reunions i articulacions amb l'Assemblea de Joves de Torroella.	2023-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea d'Educació. Joventut. Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat

EIX 6 URBANISME AMB PERSPECTIVA DE GÈNERE

Aquest eix se centra a fomentar, des d'una perspectiva feminista i interseccional, un municipi, uns barris i uns espais urbans que posin la vida quotidiana al centre, la facin més amable i siguin més justos, igualitaris, segurs i sostenibles. La mobilitat, la prevenció i la seguretat, la proximitat dels serveis i la sostenibilitat són elements centrals per al desenvolupament de la vida quotidiana i comunitària. Es proposen algunes accions per repensar un urbanisme que pugui donar resposta a les diferents necessitats de la vida quotidiana i al llarg de la vida del veïnat del municipi (tant de Torroella de Montgrí com de l'Estartit), que vetlli per un accés i usos igualitaris des d'una perspectiva de gènere i interseccional i que fomenti un entorn urbà amb comerç, espais públics i equipaments de proximitat com a elements centrals per generar espais de participació, de xarxa veïnal i convivència. Les accions d'aquest eix es poden treballar de forma transversal amb les accions del amb el Pla Educatiu d'Entorn, el Pla municipal de Salut, Benestar i Desenvolupament Sostenible i el Pla per la diversitat afectiva, sexual i de gènere del Baix Empordà.

OBJECTIU

- **OBJECTIU 1.** Promoure un espai públic i un model urbanístic amb perspectiva de gènere i centrat en la vida quotidiana del conjunt de persones del municipi i afavorir una organització més justa, igualitària, segura, accessible i sostenible.

Eix 6 URBANISME AMB PERSPECTIVA DE GÈNER

OBJECTIU 1

Promoure un espai públic i un model urbanístic amb perspectiva de gènere i centrat en la vida quotidiana del conjunt de persones del municipi i afavorir una organització més justa, igualitària, segura, accessible i sostenible.

ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀREES IMPLICADES
A1. Aprofundir en la diagnosi de gènere de l'espai públic i els seus elements urbans, a partir de marxes exploratòries realitzades de forma participada i des de criteris de diversitat: mobilitat, accessibilitat, seguretat, sostenibilitat, usos, etc.	• Nombre de marxes exploratòries realitzades. • Tipologia d'espais i zones analitzats en les marxes exploratòries. • Nombre i tipologia de persones participants desagregades per gènere i altres criteris de diversitat. • Existència del document de diagnosi. • Mapa que identifiqui els reptes, així com els actius i les potencialitats de l'entorn urbà del municipi.	2024-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea de Serveis Social, Salut, Participació. Urbanisme. Seguretat Ciutadana. Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat
A2. Millorar la connectivitat dins del municipi des de criteris de sostenibilitat, accessibilitat i de mobilitat per a la vida quotidiana, així com entre el municipi i els serveis públics comarcals ampliant i millorant l'oferta de transport públic.	• Nombre de reunions amb la Generalitat per treballar l'ampliació del transport públic entre pobles -freqüències i noves línies-. • Existència de marquesines i llocs per seure en totes les parades d'autobús. • Grau de percepció de seguretat de les dones en els seus trajectes i desplaçaments quotidians. • Grau de desenvolupament i de percepció de seguretat dels camins escolars segurs. • Grau d'utilització i percepció de seguretat dels carrils bici per part de la ciutadania. • Identificació i reducció de barreres arquitectòniques. • Increment de zones verdes i arranament de parcs, jardins.	2024-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea de Serveis Social, Salut, Participació. Urbanisme. Seguretat Ciutadana. Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat

A3. Campanya per difondre, sensibilitzar i compartir experiències entorn l'urbanisme amb perspectiva de gènere.	• Nombre i tipologia d'accions realitzades. • Nombre de participants desagregats per gènere i altres criteris de diversitat. • Grau d'identificació per part de les persones participants en el campanya de la importància de la perspectiva de gènere interseccional en el disseny i la planificació urbanística. • Grau d'ampliació d'imaginari de les persones participants en relació a l'urbanisme des d'una perspectiva de gènere interseccional.	2025-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Participació. Urbanisme. Seguretat Ciutadana. Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat
--	--	------------------	--

EIX 7. PROMOCIÓ DE LA SALUT, DELS DRETS SEXUALS I REPRODUCTIUS I DE L'ESPORT

Aquest eix se centrarà, sobretot, en la promoció de la salut, de la salut sexual i reproductiva i de l'esport com a estratègia per impulsar vides saludables i generadores de benestar. Per això, es buscarà la realització d'accions destinades tant a la ciutadania com al personal sociosanitari, que se centrin a posar en valor i reforçar la salut de les dones, atenent a tota la diversitat de necessitats i situacions de les dones del municipi.

Així mateix, l'àmbit de l'esport hi jugarà un paper important, havent de facilitar espais de relació comunitària i hàbits de vida saludable, així com la promoció de l'esport sense estereotips de gènere i en igualtat de condicions i oportunitats per a totes les persones, independentment del gènere i/o orientació sexual.

Les accions d'aquest eix es poden treballar de forma transversal amb les accions del amb el Pla Educatiu d'Entorn, el Pla municipal de Salut, Benestar i Desenvolupament Sostenible i el Pla per la diversitat afectiva, sexual i de gènere del Baix Empordà.

OBJECTIUS

- **OBJECTIU 1.** Enfortir la perspectiva de gènere en les accions de promoció de la salut i dels drets sexuals i reproductius.
- **OBJECTIU 2.** Reforçar la perspectiva de gènere en la pràctica esportiva impulsada per l'Administració pública i per les entitats esportives del municipi.

EIX 7. PROMOCIÓ DE LA SALUT, DELS DRETS SEXUALS I REPRODUCTIUS I DE L'ESPORT

OBJECTIU 1

Promoure l'educació afectiva i sexual des d'una mirada a la diversitat i vetllar per garantir els drets sexuals i reproductius de les dones.

ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀREES IMPLICADES
A1. Realitzar accions de formació i sensibilització sobre aspectes de la salut que afecten més o de forma específica a les dones. Es poden aprofitar: Dia Internacional per la Salut de les Dones (28 març), Dia Mundial de la Salut (7 d'agost), Dia Mundial del Cor (29 setembre), Dia de tolerància zero contra la mutilació genital femenina (6 febrer), Dia Europeu de la salut sexual (14 febrer), Dia internacional per la despenalització de l'avortament (28 setembre) o Mes de sensibilització sobre el càncer de mama (1-31 d'octubre).	• Nombre i tipologia d'accions realitzades. • Nombre de persones, entitats i serveis participants desglossades per gènere, edat, cultura i capacitats funcionals. • Grau de satisfacció de les dones participants.	2023-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea de Salut, Serveis Socials, Participació. Educació. Joventut. Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat
A2. Promoció de la salut sexual i reproductiva de les dones en coordinació amb professionals del CAP (atenent a criteris de diversitat cultural, de gènere, sexual, funcional, edat, etc).	• Nombre de sessions realitzades. • Nombre de dones assistents a les sessions, desglossat per edat, cultura i capacitats funcionals. • Grau de satisfacció de les dones participants.	2023-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea de Salut, Serveis Socials, Joventut. Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat

EIX 7 PROMOCIÓ DE LA SALUT, DELS DRETS SEXUALS I REPRODUCTIUS I DE L'ESPORT

OBJECTIU 2

Reforçar la perspectiva de gènere en la pràctica esportiva impulsada per l'Administració pública i per les entitats esportives del municipi.

ACTUACIONS	INDICADORS	CALENDARI	ÀREES IMPLICADES
A1. Afavorir la sensibilització i la formació per a la incorporació de la perspectiva de gènere interseccional tant en les accions esportives impulsades per iniciativa pública, com per les entitats i clubs del municipi.	• Nombre i tipologia d'accions realitzades. • Nombre de persones participants desagregades per gènere, per territori, esport i per altres criteris de diversitat. • Grau de satisfacció de les persones participants.	2023-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea de Salut. Participació. Esports. Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat
A2. Elaborar materials i accions de sensibilització per trencar estereotips de gènere associats a l'esport, donar visibilitat a dones esportistes, així com a les dones esportistes del municipi, afavorir la participació de les nenes, noies i dones en l'àmbit esportiu, des d'una perspectiva de gènere interseccional. Afavorir la participació dels nens, nois i homes en els esports on estiguin infrarepresentats. Fer-ho conjuntament amb les entitats i clubs esportius del municipi.	• Nombre i tipologia de materials i d'accions realitzades. • Nombre d'esportistes del municipi reconegudes. • Nombre de persones, entitats i serveis participants desagregades per gènere, per territori, esport i per altres criteris de diversitat. • Grau de satisfacció de les persones participants.	2024-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit, Àrea d'Esports. Salut, Serveis Socials, Participació. Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat

A3. Repensar els canals de comunicació de les activitats esportives realitzades a l'espai públic (com les activitats als parcs de salut i la xarxa d'itineraris saludables) des d'una perspectiva de gènere i de diversitat, per afavorir una participació més diversa de les dones del municipi.	• Nombre i tipologia d'accions informatives realitzades. • Increment de la participació de dones i de la diversitat de les dones.	2023-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit. Àrea de Comunicació, Esports, Salut, Serveis Socials, Participació, Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat
A4. Impulsar nous espais públics i activitats esportives de caràcter comunitari a partir d'un procés de co-disseny amb les dones i entitats de dones del municipi, per afavorir la presència, la participació, la visibilitat i la salut de les dones del municipi.	• Nombre d'espais i de sessions de participació per proposar espais i activitats esportives i comunitàries. • Increment de pistes esportives i espais de joc polivalents. Innovació de les propostes esportives. • Increment de la participació de dones i increment de la diversitat de dones.	2024-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit. Àrea d'Esports, Salut, Serveis Socials, Participació. Urbanisme. Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat
A5. Incentivar que els centres esportius municipals tinguin en compte aspectes estructurals com vestuaris inclusius, un repartiment equitatiu d'horaris i d'infraestructures, contractació paritària, oferta esportiva no estereotipada... en relació a les dones i les persones LGTBIQ+	• Nombre d'accions d'informació i sensibilització realitzades. • Canvis efectuats. • Grau de satisfacció de les persones usuàries dels equipaments.	2023-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit. Àrea de Salut, Esports. Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat
A6. Fomentar la participació de les entitats i clubs esportius en la celebració de dies commemoratius i de campanyes de promoció de la igualtat de gènere i la diversitat afectiva, sexual i de gènere.	• Nombre de reunions per dissenyar la proposta de forma conjunta amb les entitats i clubs esportius, escoles, entitats de lleure, etc.	2023-2027	Àrea d'Atenció a la Ciutadania, EMD l'Estartit. Àrea d'Esports, Salut, Participació, Comunicació. Figura tècnica d'acció comunitària i d'igualtat

	• Nombre i tipologia d'accions realitzades • Diades commemoratives celebrades. • Nombre de persones, clubs, entitats que han participat desagregades per territori, tipologia i esport. • Grau de satisfacció de les persones participants.		
--	---	--	--

07

GOBERNANÇA

La governança del III Pla d'Igualtat de gènere de Torroella de Montgrí incorpora mecanismes de gestió tant per a la implementació del Pla com per al seu seguiment i l'avaluació dels objectius i les actuacions previstes.

Implementació, seguiment i avaluació

Una vegada aprovat el Pla es treballarà per afavorir la seva implementació des de la participació i la transversalitat. S'establirà una figura tècnica referent que serà la responsable d'impulsar i dinamitzar aquests espais per a la coordinació, el seguiment i l'avaluació del Pla.

La primera funció d'aquesta persona es crear la **Comissió tècnica i comunitària**, que serà l'òrgan de coordinació, seguiment i avaluació del Pla, format per personal tècnic, grups de dones, entitats i persones a títol individual.

El Pla aposta per la promoció d'una **participació diversa**, per tant, les persones encarregades de l'impuls del Pla posaran especial atenció en dissenyar una estratègia de comunicació que permeti arribar la informació des de criteris de diversitat. També es tindran en consideració els possibles obstacles que dificultin la participació de dones, entitats i de la ciutadania, tant en la Comissió, com el conjunt de les accions impulsades.

Per tal de tenir un pla d'acció definit i mesurable, es realitzarà un **pla de treball anual** amb mecanismes de seguiment i avaluació continuada. Al final de l'any s'elabora un informe que serà l'instrument per avaluar l'assoliment dels objectius, així com de l'impacte, les noves oportunitats i les propostes de millora.

En coherència amb el principi rector de transversalitat es suggereix no duplicar espais de participació i afavorir que els Plans amb objectius comuns, siguin treballats de forma transversal i articulada, com per exemple les accions derivades del Pla Educatiu d'Entorn, del Pla municipal de Salut i del Pla per la Diversitat afectiva, Sexual i de Gènere d'àmbit comarcal.

Com a espai de seguiment i d'avaluació també es convoca la **Comissió política**. També s'establirà mecanismes de relació i treball conjunt entre les dues comissions.

És important destacar que el Pla és un **document viu**, que ha de respondre a les necessitats reals de les dones i del conjunt de persones del municipi en matèria d'igualtat, per tant es contempla la incorporació de noves accions que donin resposta a necessitats inicialment no identificades.

08

GLOSSARI

Adultisme: Són una sèrie de conductes, actituds i creences basades en la diferència de poder derivada de l'edat, que condueixen a la discriminació, opressió i desvaloració de la infantesa i joventut.

Androcentrisme: Perspectiva que situa l'home i la masculinitat (hegemònica) com a centre i norma de qualsevol aspecte d'una cultura. És creure que les experiències masculines inclouen i són la mesura de les experiències humanes. És invisibilitzar i infravalorar les dones, les persones trans* i els homes gais, bisexuals o que no encaixen en el model d'home i de masculinitat hegemònics.

Assetjament per raó d'orientació sexual, opció afectivosexual o d'identitat de gènere: Comportament no desitjat verbal o físic, realitzat en funció de l'orientació sexual, l'opció afectivosexual o la identitat de gènere d'una persona, amb la finalitat o l'efecte d'atemptar contra la dignitat o la integritat física o psíquica de la persona, o de crear un entorn intimidador, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest.

Bifòbia: Violències concretes que pateixen les persones bisexuals, només pel fet de ser-ho. El 23 de setembre és el Dia internacional de la bisexualitat. Segueix sent un tema molt invisibilitzat, estigmatitzat i mal entès, tant pel col·lectiu homosexual com per les persones heterosexuales.

Bisexual: És un tipus d'opció sexual. És la B de les sigles LGTBIQ+. Una persona bisexual és la que sent atracció física, emocional i/o romàntica cap a persones del seu gènere i d'altres. No necessàriament al mateix temps, de la mateixa manera, al mateix nivell o amb la mateixa intensitat. Hi ha persones que prefereixen l'ús del concepte pansexual, per tal de qüestionar el binarisme de la paraula bisexual.

Binarisme de gènere : Model que estableix dos únics gèneres, el masculí i el femení, i els atribueix a dos únics possibles sexes i identitats de gènere. Així estableix que la feminitat va unida a les dones i la masculinitat als homes. Aquest sistema exclou les persones amb identitats o expressions de gènere diverses, i les persones amb cossos no normatius segons el mateix model, com les persones intersexuales.

Capacitisme: El capacitisme és un sistema social i cultural discriminatori que es basa en el privilegi i la sobrevaloració de determinades capacitats per sobre d'altres. Es construeix en relació a les nocions privilegiades d'autonomia, capacitat, salut, normalitat, productivitat... i d'altres que queden en una posició de discriminació i subordinació, com la dependència, la diversitat funcional, la malaltia, la incapacitat o la vulnerabilitat... En el seu conjunt, suposa un eix de violència estructural altament naturalitzat i encara molt ocult, que impregna el pensament, les actituds i els comportaments individuals, socials i també educatius. Actualment dins dels col·lectius hi ha diferents propostes de

conceptualització en funció del posicionament polític com discapacitat, diversitat funcional, disca, tullidxs, persones amb neurodivergències, etc.

Cis : Persona que s'identifica amb la identitat de gènere atribuïda al néixer en funció del sexe biològic.

Coeducació: Perspectiva que busca educar en la igualtat i lluitar contra qualsevol forma de discriminació per raó de sexe, gènere i/o orientació afectivo-sexual. Possibilita la llibertat d'expressar-se sense la mediació d'estereotips de gènere i dona suport a l'alumnat amb vivències del cos, del gènere i de la sexualitat no normatives. Des de feminismes antiracistes, transfeministes i queer es proposa repensar la perspectiva de la coeducació per ampliar les nocions de cos, gènere i sexualitat i per generar un conjunt de pràctiques i metodologies pedagògiques que qüestionen els processos de normalització i homogeneïtzació del sistema educatiu.

Conciliació: Possibilitat d'una persona de fer compatibles l'espai personal, l'espai familiar, l'espai social i l'espai laboral, i de poder-se desenvolupar satisfactòriament en tots aquests diferents àmbits.

Desigualtat: Situació en què no totes les persones tenen els mateixos drets ni les mateixes oportunitats d'accés al bens i als recursos o les mateixes obligacions com a ciutadans i ciutadanes. Les desigualtats vénen determinades per diferents factors com l'origen geogràfic o nacional, el gènere, l'orientació sexual, l'edat, la classe social o les capacitats funcionals.

Desigualtats de gènere: Situacions on les persones tenen diferents oportunitats per accedir als béns i als recursos en funció del seu gènere. La nostra societat és sexista i masclista, per tant les dones, les persones amb sexes, gèneres i sexualitats no normatius tenen més possibilitats de viure situacions de desigualtats de gènere en tots els àmbits i etapes de la seva vida (salut, habitatge, treball, cures, representació i visibilitat, participació política i comunitària, conciliació de la vida personal, familiar i social, etc.)

Discriminació: Discriminar una persona és impedir que gaudeixi plenament dels seus drets (polítics, cívics, econòmics, socials, culturals, reproductius...) i de les seves llibertats. La discriminació contradiu un principi bàsic que es repeteix en tots els principals documents dels drets humans on es reconeix que totes les persones són iguals en dignitat i tenen els mateixos drets fonamentals. La majoria de les constitucions nacionals, també inclouen estaments en contra de la discriminació. La discriminació pot ser directa, caracteritzada per ser intencionada contra una persona o un grup de persones. Per exemple un nen d'una certa ètnia que no és admès a una escola o una immobiliària que no admet immigrants als seus pisos. La discriminació també pot ser indirecta, l'efecte d'una llei o mesura, que pot semblar neutral, però que de fet posa en constant desavantatge una minoria en particular, respecte a la resta de la població. Per exemple, uns grans magatzems que no contracten persones que vesteixin amb faldilles llargues o mocador al cap. Per combatre la discriminació, en especial la més indirecta o invisible, alguns països han adoptat mesures de discriminació positiva, que en algunes situacions significa afavorir deliberadament un cert grup que ha estat intensament discriminat al llarg de la història (per exemple les llistes cremallera als partits polítics que han d'incloure igual nombre de candidats i candidates).

Diversitat: La diversitat és inherent a l'ésser humà. Tots els grups humans som potencialment iguals però resollem de manera diversa la nostra adaptació al medi, la cosmovisió, les formes d'organització social, del parentiu, la política, l'educació, la sexualitat, l'escala de valors, etc. És un element positiu de l'espècie humana. La diversitat és diferència, però no en sí mateixa expressió de desigualtat ni de dificultat.

Eixos de desigualtat: Són factors que designen divisions estructurals, a partir de les quals els recursos socials es distribueixen de manera desigual. En són exemples la classe social, la diversitat sexual i de gènere, l'origen cultural, la religió o les capacitats funcionals. No són naturals, responen a processos socials.

Empoderament: Presa de consciència individual, col·lectiva i/o comunitària. Implica un procés d'identificació i reivindicació dels propis drets, enfortir les capacitats per desenvolupar processos vitals des de l'autonomia i d'acord amb els valors propis.

Estereotips de gènere: Idees preconcebudes, prejudicis que diferencien les característiques personals entre femenines i masculines. Atribueixen comportaments, actituds, gustos, formes de vestir, emocions... diferents a homes i a dones, limitant així les possibilitats de desenvolupar-se lliurement. Es construeixen i es reforcen mitjançant l'educació, el llenguatge, els costums, els acudits, les cançons, els anuncis publicitaris, els contes...

Etnocentrisme: L'etnocentrisme és la tendència a assumir com a universals els patrons, valors i ideals propis. Aplicar els propis valors culturals per jutjar el comportament i les creences de persones de contextos culturals diversos. Probablement totes les cultures siguin, en major o menor mesura, etnocèntriques. Ara bé, el que diferencia a la cultura occidental és precisament el següent punt, l'universalisme, que implica considerar que la cultura occidental i les seves manifestacions no només són millors, sinó que és el millor per a la resta de cultures. Aquesta mirada etnocèntrica i universalista cap a les persones migrades i/o racialitzades condiona que l'actitud cap a aquells que considerem els altres sigui de menyspreu, rebuig o por.

Expressió de gènere: Desenvolupament de rols, aparença, gestualitat, comportaments, aficions, vestimenta associats a la feminitat o a la masculinitat. No és el mateix que la identitat de gènere.

Exclusió: Procés pel qual les persones es veuen apartades d'una completa participació en la societat, limitant les possibilitats de desenvolupar el seu projecte de vida en condicions de qualitat, dignitat, autonomia i d'acord amb els seus propis valors.

Gènere: És una construcció social i cultural assignada a cada categoria sexual. Són les maneres de fer, pensar i sentir que culturalment s'espera i s'ensenya a cada persona segons el sexe biològic atribuït en el naixement. No és una simple diferenciació perquè jerarquitzava i situa a homes i dones i a les persones trans i no binàries, de manera desigual en l'estructura social.

Heteronormativitat: Règim social, polític i econòmic que imposa el patriarcat i les pràctiques sexuals heterosexuales mitjançant diversos mecanismes i institucions que presenten l'heterosexualitat com a necessària per al funcionament de la societat i com l'únic model vàlid de relació sexoafectiva i de parentiu. És diferent a l'heterosexualitat, que és una opció sexual entre d'altres.

Identitat de gènere: Gènere amb el que cada persona s'autoidentifica. La norma de gènere estableix que les femelles s'han d'identificar com a dones i que els mascles com a homes. Les persones trans mostren que el gènere atribuït al néixer en funció del sexe biològic no té per què correspondre amb la identitat sentida. A més hi ha persones, que no s'identifiquen ni com a dona, ni com a home.

Interculturalitat: és una estratègia teòrica, metodològica i política que busca contribuir a re-equilibrar les relacions de poder i de jerarquització entre les persones que pertanyen a cultures minoritzades i les persones que pertanyen a la cultura considerada central o hegemònica. Es desenvolupa a partir de tres principis bàsics: el principi de reconeixement de la diversitat (cultural i religiosa), el principi d'equitat i no discriminació i el principi de diàleg intercultural. En l'àmbit educatiu (com en qualsevol àmbit) la perspectiva intercultural ha de ser transversal. Més enllà de setmanes culturals, dies commemoratius o tallers puntuals, ha de transformar el sistema educatiu des d'un enfocament de drets, equitat i no discriminació, afavorint el reconeixement de la diversitat cultural i religiosa (entre d'altres factors) del conjunt de la comunitat educativa i generant espais de diàlegs i d'intercanvi horitzontals. Ens ha de permetre generar comunitat des d'allò comú, però respectant les diferències i les especificitats entre col·lectius i persones.

Interseccionalitat: Eina analítica de les relacions de poder que planteja que els diferents eixos de desigualtat, com ara l'edat, la classe, el sexe, la diversitat sexual, les creences religioses, o l'origen nacional o ètnic, entre d'altres, s'entrellacen entre sí, situant a les persones en diferents posicions dins l'estructura social. Una mateixa persona pot estar al mateix temps en una posició de privilegi i d'opressió, en funció del context.

Intersexualitat: Persona amb un cos no classificable segons els models culturals de mascle i de femella. Té característiques fenotípiques associades culturalment a homes i dones en graus variables.

Lesbofòbia: Discriminació específica vers les lesbianes, en la intersecció del gènere i l'orientació sexual. La lesbofòbia alterna la invisibilització, el no reconeixement de l'existència de les lesbianes, i la violència a causa de la seva transgressió dels mandats de gènere.

LGTBIQ+: Sigles dels termes lesbiana, gai, trans, bisexual, intersexual i queer. S'afegeix el signe + per al·ludir al conjunt de diversitats sexuals, afectives i de gènere. La sexualitat i la identitat són aspectes dinàmics, per tant és impossible recollir tots els desitjos i totes les identitats existents i aniran apareixent noves paraules i categories d'identificació en funció de les necessitats, desitjos i posicionaments de la gent. Aquest acrònim s'utilitza en certs moviments socials i en el conjunt de les polítiques públiques, però hi ha moltes persones que qüestionen aquestes sigles, ja que no representen les vivències del conjunt de persones amb dissidències sexogènériques i afectives, visibilitzant i representant determinats cossos i experiències en detriment d'altres.

LGTBIQfòbia: Tipus de violència de gènere (actituds, comportaments hostils i de discriminació) vers les persones que qüestionen la norma cisheteropatriarcal. És més precís que homofòbia ja que permet visibilitzar les opressions específiques de cada grup. És important entendre que la LGTBIQfòbia s'expressa de moltes formes: insults, mirades, aïllament, ridiculització, intimidació, assetjament, amenaces, agressions físiques o sexuals. Cal ampliar la mirada i posar atenció a totes les seves formes.

Orientació sexual: Sentiments d'atracció física, afectiva i/o amorosa cap a les persones de diferent sexe (heterosexualitat), del mateix sexe (homosexualitat), d'ambos (bisexualitat, pansexualitat) o de cap (asexualitat).

Patriarcat: Actualment entenem el patriarcat com un sistema basat en l'androcentrisme, la cisheteronormativitat i el sexisme, que genera desigualtats i estructura múltiples discriminacions per les dones, les persones LGTBIQ+, no binàries i en general per totes aquelles persones que no encaixin en el seu mandat de gènere masculí. Dins dels feminismes hi ha feministes decolonials com María Lugones o Rita Segato, que qüestionen la universalitat del patriarcat. La mirada occidental (també el feminisme occidental) ha establert un únic model de referència sobre el gènere i la sexualitat que invisibilitza altres vivències i sistemes d'organització i llegeix les cultures no occidentals des de la norma cisheteropatriarcal.

Prejudici: Actitud hostil i desconfiada envers alguna persona que pertany a un col·lectiu, simplement a causa de la seva pertinença a aquest grup. Els prejudicis són molt difícils de desmuntar, ja que són informacions summament simplificades i, per tant, molt fàcils de transmetre.

Privilegi: Avantatge que té una persona o un grup social en funció d'uns organitzadors socials com el gènere, l'orientació sexual, l'edat, la classe social... i que li permet un major accés als recursos (materials, simbòlics, socials, etc).

Queer: És una paraula en anglès. És un insult que es podria traduir com a marica, bollera, degenerat, estrany... tot allò que se surt de la norma i que posa en qüestió allò establert. Bolleres, trans, mariques, bisexuals, negres, sudaques, seropositius, pobres, migrades, aturades i amb sexualitats dissidents de la heteronormativitat, es va apropiat de l'insult i es va autodenominar *queer* per prendre distància del terme gai. Al final dels anys 80, aquesta paraula només representava la realitat d'homes homosexuals, blancs, de classe mitjana i amb un projecte polític d'integració normalitzada en el sistema social i de consum, que deixava fora tota aquella diversitat de sexualitat minoritzades.

Racialització: La racialització és un procés mitjançant el qual una persona és llegida, percebuda, classificada i tractada com a membre d'una «raça», d'un grup ètnic o d'un origen determinat. A partir d'un color de pell, d'un accent, d'una forma de vestir, d'un pentinament... es tracta a la persona de forma diferencial, comportant diferents tipus de discriminacions, exclusions i violències i legitimant un sistema ideològic jeràrquic i racista. Les persones blanques també hem viscut processos de racialització que funcionen mitjançant un esborrat de la «raça» en tant que posició hegemònica i normativa.

Cada vegada parlem més de persones racialitzades. Aquest concepte ha estat utilitzat pels moviments socials antiracistes dels Estats Units passant, de forma quasi automàtica, al context català i espanyol. No hi ha consens entorn l'ús de la paraula "racialització". Des de certs col·lectius i moviments socials antiracistes, s'està utilitzant aquest concepte per fer explícit el racisme que pateixen les persones no blanques. També és un concepte que s'utilitza per polititzar i generar aliances entre les persones no blanques, visibilitzant els aspectes comuns derivats de les experiències de racisme, alhora que les diferents vivències en funció de haver viscut un procés de migració o de ser llegit com a persona estrangera, migrada o d'una cultura minoritzada com la gitana. Si utilitzem aquest concepte per referir-nos a l'alumnat migrat, amb famílies d'orígens no catalans/espanyols o de cultures minoritzades, hem de ser molt conscients de l'ús

que en fem, i que les persones blanques també són producte d'un procés de racialització que les situa en la posició de privilegi.

Racisme: Actualment la distinció de l'espècie humana en races està científicament descartada, però aquest fet no ha suposat la fi del racisme ni dels processos de racialització. El racisme, tal com l'entendem avui dia, està directament vinculat al colonialisme europeu del segle XV i a la construcció de l'estat-nació modern sustentada en un racisme biològic. El *racisme biològic* és un sistema de pensament que jerarquitzava les persones a partir dels seus trets físics (principalment el color de pell). Després de la Segona Guerra Mundial, es va començar a considerar científicament incorrecte i políticament perillós diferenciar els éssers humans en races. La lògica biologicista va donar lloc a una altra forma de jerarquització basada en lògiques culturalistes. Aquesta lògica fonamenta la superioritat o la inferioritat de les persones en la seva procedència geogràfica, l'ètnia o la religió i considera difícilment viable la convivència entre persones de diferents cultures. Tot i així, el racisme cultural no va acabar amb el racisme biològic. Al contrari, totes dues lògiques funcionen actualment posant l'èmfasi en diferents aspectes (color de pell, l'origen geogràfic, la creença espiritual, la nacionalitat, l'idioma o l'accent) i persones segons el context (xenofòbia, islamofòbia, antisemitisme o antigitanisme, entre d'altres). Les manifestacions del racisme també són variades: expulsions, agressions físiques i verbals, discriminacions laborals, d'accés a l'habitatge i altres bens, recursos i drets, relacions des de paternalisme, folklorització, exotització, deshumanització, invisibilització o alterització.

Relacions de poder: Les relacions de poder situen les persones i els grups en determinades posicions dins les jerarquies socials, generant una sèrie de privilegis, opressions i resistències. Els privilegis i les opressions poden ser estructurals, institucionals, simbòlics o materials i tenen conseqüències directes en el desenvolupament del projecte vital de les persones. Estem parlant de poder accedir al recursos com l'educació, la salut o l'habitatge, d'exercir drets com els sexuals i reproductius o de participació política com poder votar, de tenir reconeixement social... La suma de privilegis d'una persona la podem definir com a rang. Les persones disposen de major o menor rang, en funció d'unes normes socials i d'unes característiques que no han escollit ni poden canviar com el color de pell o haver nascut en barri determinat. Aquest rang de poder és contextual el que significa que una persona pot tenir un rang de poder en un context determinant i no en un altre. Per exemple un alumne pot tenir un rang de poder a la classe i un altre amb la seva família.

Sexe: Correspon a una forma cultural de classificar i donar sentit a les diferències físiques (genitals) i fisiològiques (hormonals i cromosòmiques). A l'espècie humana, podem dir que hi ha almenys tres tipologies de sexe: mascle, femella i intersexual (que inclou una gran varietat de morfologies sexuals).

Sistema sexe-gènere: Manera com es distribueixen i s'assignen pautes de comportament i rols socials a les persones en funció del sexe biològic de naixement i de cada context sociocultural. A occident es regeix per la norma cisheteropatriarcal que ens diu que només hi ha dos tipus de sexes: mascles i femelles, que a cada sexe li correspon una identitat i una expressió de gènere: mascle-home-masculinitat; femella-dona-feminitat, i que la manera natural de relacionar-se entre homes i dones és l'heterosexualitat. Aquesta norma invisibilitza, exclou i castiga totes aquelles persones que la contradueixen: intersex, trans, no binàries, lesbianes, gais, bisexuals, pansexuals, queer, asexuals així com els gèneres i sexualitats en altres contextos culturals com els muxe de Mèxic, mahu en Hawái, hijra a l'Índia i Pakistan, kathoey en Tailandia, apwint en Birmania, akava'ine en Islas Cook, fa'afafine en Samoa.

Socialització de gènere: És un procés d'aprenentatge diferencial mitjançant el qual es transmeten les creences, els valors i els comportaments desitjables segons es sigui socialitzat com a nen o com a nena. Els diferents agents socialitzadors contribueixen a reproduir estereotips de gènere i rols de gènere. També es pot fer una socialització des d'una concepció del gènere no estereotipada, no binària, fluïda, neutra...

Transfòbia: Discriminació, invisibilització i actituds hostils cap a les persones trans (persones amb identitat de gènere que no es correspon amb l'atribuïda en funció del sexe biològic de naixement).

Transsexual/transgènere/: Persona amb una identitat de gènere que no es correspon amb l'assignada en néixer a partir del sexe biològic. Per incloure les diverses experiències i vivències parlem de persones trans.

Transversalitat de gènere (gender mainstreaming): Incorporació de la perspectiva de gènere en tots els àmbits de la política i la societat, posant atenció a la realitat desigual de les dones, els homes, les persones no binàries i les persones LGTBIQ dissenyant actuacions que donin resposta i transformin aquestes desigualtats.

